

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΘ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19. — Τηλ. 227-689. | 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1962 | ΑΡΙΘ. 20

ΕΥΧΟΜΕΘΑ ΟΛΟΨΥΧΩΣ

Ἡ ἐναρκτήριος συνεδρίασις τῆς νέας Διαρκoῦς Ἱεραῦς Συνόδου διεξήχθη, ὡς εἰς ἄλλας στήλας ἀναγράφεται, μὲ τὴν καθιερωμένην ἐπισημότητα. Κατὰ ταύτην παρέστη ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θεοσηκευμάτων κ. Κασσιμάτης. Καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, προσφωνῶν, ὑπεγράμμισε τὴν εὐσεβῆ προσωπικότητα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειάν του πρὸς τοὺς τέως Συνοδικoὺς Συνέδρους, εὐχρηθεὶς πρὸς τοὺς νέους τοιοῦτους «ρῶμην καὶ σθένος», πρὸς τελεσφόρον ἀντιμετώπισιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων. Ἀπαντῶν ὁ κ. Κασσιμάτης, ὑπεσχέθη ἀμερίστον τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Πολιτείας πρὸς ἐπίλυσιν τούτων καὶ ἐτόνισεν, ὅτι αὕτη δὲν ἔχει πρόθεσιν ἐπεμβάσεως εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Διοίκησιν.

*

Εὐχόμεθα νὰ εἶναι τοῦτο ἀληθές. Διότι, ἐν τῇ πραγματικότητι, ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία πᾶν ἄλλο ἢ ἀδέσμευτος εἶναι, ὅπως θέλουν δυστυχῶς νὰ τὸ λησμονοῦν οἱ ἐκάστοτε, καλόπιστοι καὶ μὴ, ἐπικριταὶ τῆς· οἱ ὅποιοι ἀξιοῦν ἀπὸ αὐτῆν «χειρὰ στιβαράν». Ἡ Ἐκκλησία μας περικλείει εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐπιφανεῖς Ἱεράρχας, οἱ ὅποιοι ἐπιτελοῦν ἀνεκτίμητον ἀληθῶς ἔργον εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς δράσεως. Ἡτύχησε δὲ νὰ πεδαλιουχηθῇ —κατὰ κανόνα— ἀπὸ «στιβαροῦς» καὶ ἐξόχου ἐθνικῆς καὶ πνευματικῆς

ἀκτινοβολίας Πρωθιεράρχας, τῶν ὁποίων ὁμοῦς καὶ ἡ πνοὴ καὶ ἡ ἔφεσις δὲν εἶδον ἀτυχῶς τὴν δέουσαν ἀνταπόκρισιν ὑπὸ τῆς Πολιτείας.

*

Καὶ ἐν τῷ παρόντι, ἀξιοθαύμαστος ἀληθῶς καὶ πολὺς, πάρα πολὺς, εἶναι ὁ μόχθος τοῦ πολιτοῦ σημερινοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ ὁποῖος στερούμενος παντελῶς «αὐλῆς» καὶ «γυμνότερος ὑπέρου» ἀγωνίζεται, σθεναρῶς καὶ ἀθορύβως καὶ χωρὶς ἀνάπαυλαν, νὰ κρατήσῃ ὑψηλὰ τὸ γόητρον τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς ὅλους τοὺς πολυσχιδεῖς τομεῖς τῆς δράσεως καὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς. Χρειάζεται ὁμοῦς πρὸς τοῦτο, ἐκτὸς τῆς ἀμερίστον συμπαραστάσεως τῆς Ἱεραῦς Συνόδου, καὶ πραγματικὴν τοιαύτην ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας, τῆς ὁποίας αἱ χεῖρες παραμένουν ἀτυχῶς ἀδρανεῖς καὶ παράλυτοι ὁσάκις, ὅπως εἰς τὸ παλαιοσημολογικὸν ζήτημα, πρόκειται ἡ δραστηριότης τῆς νὰ προσκρούσῃ εἰς πολιτικὰ συμφέροντα.

Ἡ νέα Ἱερά Σύνοδος κατέδειξεν, ἀπὸ τῆς πρώτης συνεδρίας τῆς, ὅτι ἔχει τὴν «ρῶμην καὶ τὸ σθένος», τὸ ὁποῖον ἠνχῆθη δι' αὐτὴν ὁ γεραρὸς Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος. Εὐχόμεθα δὲ ὀλοψύχως νὰ εἶδον ταῦτα εὐλοκρινῆ ἀνταπόκρισιν ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ φέρῃ εἰς εὐτυχῆς πέρας τὴν ὑψηλὴν καὶ ὄντως ἐθνοποιδὸν ἀποστολὴν τῆς.

ΘΕΟΛΟΓΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΗΣ 108ης ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Τὴν 9ην Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἐγένετο ἡ πανηγυρική ἐναρξίς τῶν συνεδριάσεων τῆς 108ης Συνοδικῆς Περιόδου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομου. Εἰς τὴν συνεδρίαν ταύτην παρέστησαν οἱ Συνοδικοὶ Σύεδροι Σεβασμ. Μητροπολιταὶ Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεώργιος, Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος, Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομος, Ζακύνθου κ. Ἀλέξιος, Δημητριάδος κ. Δαμασκηνός, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Κυπριανός, Ἐλασσῶνος κ. Ἰάκωβος, Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος, Μηθύμνης κ. Κωνσταντῖνος, Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Κωνσταντῖνος, Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτος καὶ Καστορίας κ. Δωρόθεος. Κατὰ τὴν συνεδρίαν παρέστησαν ὡσαύτως ὁ ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γρηγόριος Κασσιμάτης, ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου παρὰ τῆ Ἱερᾷ Συνόδῳ καθηγητῆς κ. Γ. Ράμμος καὶ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Θεόκλητος Φιλιππαῖος.

Κατ' ἀρχὰς ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἐτέλεσεν εἰδικὴν ἱερὰν ἀκολουθίαν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς 108ης Συνοδικῆς Περιόδου καὶ ἐν συνεχείᾳ προσεφώνησε τοὺς Συνοδικοὺς Συνέδρους καὶ τὸν κ. ὑπουργόν, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Σεβασμιώτατοι καὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Τὸ ἀποστολικὸν λόγιον ἀκούομεν ἐντελλόμενον: «Πάν ὃ ἐὰν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ» (Κολ. 3,17).

Εὐχαριστίαν καὶ ἡμεῖς καὶ εὐχὰς ἐπικλήσεως ἀνεπέμψαμεν πρότερον τῷ Θεῷ καὶ Σωτῆρι ἐπὶ τῇ λήξει μὲν τοῦ πολυμύχθου ὄντως ἔργου τῆς περιπευσσάσης ἑκατοστῆς ἐβδόμης Συνοδικῆς Περιόδου, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει δὲ τῆς ἑκατοστῆς ὀγδόης τοιαύτης.

Καὶ οἱ μὲν ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, παραδίδοντες ἡμῖν σήμερον τὸν ἐκκλησιαστικὸν οἶακα, εὐρεθέντες θεία πάντως Πρόνοια καὶ παραχωρήσει ἐν συσσεισμῷ γεγονότων ἐκτάκτων καὶ ζητημάτων περιπλόκων, ἐν εὐσεβείᾳ καὶ πίστει πολλῇ καὶ ἐν ὑπομονῇ καὶ συνέσει ἀξιεπαύρῳ τὸ ἱερὸν αὐτῶν καθήκον ἐπετέλεσαν.

Οἱ δὲ παρόντες νῦν ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί καὶ συνέδρου ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἐν κατανόξει συμπροσενχόμενοι κατάσχονται ἤδη τοῦ πολυμύχθου πνευματικοῦ αὐτῶν ἔργου, πεποιθότες ἐπὶ τὴν τὰ πάντα χορηγοῦσαν χάριν τοῦ ἁγίου καὶ ζωοποιοῦ Πνεύματος.

Ταπεινὴν ὄθεν πρὸς τὰς ἐαυτῶν Σεβασμιότητας ἀπευθίνω ἀδελφικὴν εὐχὴν, ἕπως ἀξιωθῶσι νὰ ἔχωσι κατὰ τὸ πολυμύχθον αὐτῶν στάδιον συμπάρεδρον τὴν εὐλογίαν καὶ χάριν τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Καὶ ἐπικλήσεων ὄντως καὶ δεήσεων θερμῶν χρήζομεν σήμερον, ὅσοι καλούμεθα εἰς ἄμεσον ὑπὲρ τῆς

ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας δοᾶσιν, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσω, τὰ μὲν προκείμενα ἡμῖν ἀγωνίσματα, βαρέα καὶ δυσβάστακτα, οἱ δὲ καιροί, καθ' οὓς ταῦτα διεξάγονται, οὐχ ὑπολείπονται τῶν καιρῶν ἐκείνων, οὓς ἐν ἀγωνίᾳ μὲν κατ' ἀνθρώπον, ἀλλὰ καὶ ἐν πεποιθήσει ἐπὶ τὴν συμπάρεδρον τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀκαταμάχητον θείαν δύναμιν, περιγράφει ὁ τῶν ἔθνῶν ἀπόστολος, ὡς καιροὺς χαλεπούς, ὡς καιροὺς θλίψεων καὶ ἀναγκῶν καὶ στενοχωριῶν καὶ ἀκαταστασιῶν.

Ἡμῖν λοιπὸν τὸ ἀθλητικὸν πνεῦμα, ἡμῖν ἡ γενναϊότης, ἡμῖν τὸ θάρρος καὶ ἡ ἐλπίς ἐπὶ τὴν θείαν βοήθειαν, ἵνα ἀντιστῶμεν, κατὰ τὸν αὐτὸν ἀπόστολον, ὡς καλοὶ καὶ στεφηφόροι ἀγωνισταί.

Ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ, ὡς καλὸς ἀγωνοθέτης καὶ τὴν νίκην ἡμῶν ποθῶν ὁ αὐτὸς ἀπόστολος Παῦλος ἐνθαρρύνων, προτρέπει νὰ ἀγαλάβωμεν τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῶμεν ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι... μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ δεήσεως, προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύματι.

Περὶ τὸν δὲ ἤδη νὰ προσθέσωμεν, ὅτι διὰ τὴν ἐν τοῖς ἀγῶσι καρτερίαν καὶ τὴν ἐπακολουθοῦσαν νίκην, πλὴν τῆς θείας ἀρωγῆς καὶ προστασίας, ἐγγινῶνται ἡ ἀδελφικὴ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη, ὁ σύνδεσμος τῆς ἐν ἡμῖν εἰρήνης καὶ τῆς συμφύχου ἐνότητος, ἀφοῦ, κατὰ τὸν ἀπόστολον, «εἷς ἄρτος, ἐν σῶμα οἱ πολλοὶ ἔσμεν» (Α' Κορ. 10,17) καὶ «ἐν ἐνὶ στόματι ὀφείλομεν δοξάζειν τὸν Θεόν» (Ρωμ. 5,19).

Ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας αἰσθεται σήμερον ἡ ὕσπληξ, κατάσχεται τῶν ἀγῶνων τὸ πλῆθος, οἱ θεαταὶ ἀδημονοῦσι καὶ ὁ Κύριος τῶν Δυνάμεων ἐπευλογεῖ καὶ ἐνισχύει.

Χωρήσωμεν λοιπὸν ἐν πίστει καὶ αἰσιοδοξίᾳ καὶ ὁ ἐν Τριᾷ Θεὸς ἔσται μεθ' ἡμῶν. Ἀμήν.

Ἐξοχώτατε Κύριε Ὑπουργέ,

Μετὰ χαρᾶς σήμερον ἡ τε ταπεινότης μου καὶ ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος δέχεται τὴν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν παρουσίαν τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος.

Ἡ χαρὰ ἡμῶν αὕτη εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον ἐκδηλος, ὅσω ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν ὑπουργικῶν ἔργων καθηκόντων ἐλάβομεν ἀφορμὰς ἐκτιμῆσεως τοῦ ὑπὲρ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ζῶητος ὑμῶν ἐνδιαφέροντος.

Αἱ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 107ης Συνοδικῆς Περιόδου ἐν ἐκτενεί πρὸς αὐτὴν προσφωνήσει διατυπωθεῖσαι πολῦτιμοι ὑποσχέσεις περὶ τῆς ἀμερίστου συνεργασίας μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱεραρχίας καὶ ὑποστηρίξεως τοῦ ἔργου αὐτῆς, κατὰ μέγα μέρος ἐπληρώθησαν καὶ εὐοίωνως προσβλέπομεν καὶ εἰς τὸ μέλλον ἐπανετὰς ἐκδηλώσεις στοργῆς καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν.

Ἐκ τῶν ἐν τῇ προσφωνήσει ὑμῶν κατὰ τὴν ὡς ἀνω μνημονευθεῖσαν συνεδρίαν τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνό-

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατά τὴν ἐναρκτήριον Συνεδρίαν τῆς 108ης Συνοδικῆς Περιόδου.

δου μεθ' ἱκανοποιήσεως ἤδη εἶχομεν πληροφορηθῆ, ὅτι τὸ αἰωνόβιον ζήτημα τῆς μισθοδοσίας τῶν ἱεροῦ ἡμῶν ἐνοριακοῦ Κλήρου, καθ' ἃ ἐπισημως ἐβεβαιώθημεν, λύεται ἤδη ἱκανοποιητικῶς πρὸς χαρὰν τοῦ συνόλου τῆς Ἐκκλησίας, ὅπερ ἀνακούφισιν αἰσθάνεται ἐπὶ τῷ ἐδύχει τούτῳ γεγονότι.

Ἡ ἐκ τῶν εὐαγγελίων τούτων χαρὰ ἡμῶν θὰ ἀποβῆ πεπληρωμένη, ἂν ἀξιωθῶμεν σήμερον νὰ ἀκούσωμεν ἐκ τοῦ ὑπουργικοῦ ὕμῶν στόματος τὰ εὐαγγέλια ταῦτα.

Προσδοκᾷ βεβαίως, κύριε Ὑπουργέ, παρὰ τῆς σεβαστῆς Κυβερνήσεως ἢ Ἐκκλησία ἡμῶν τὴν συνέχισιν τοῦ πρὸς αὐτὴν ἐνδιαφέροντος, συνισταμένου εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῶν ὄσων ἀγαθῶν ἀκούομεν καὶ μανθάνομεν, ὅτι βουλευέσθε ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ὅτι τὰ ἀγαθὰ ταῦτα θέλουσι συντόμως κατοχυρωθῆ διὰ τῶν ἐδεργετικῶν, ὡς ἐλπίζομεν, μελετῶν καὶ ὑποδείξεων τῆς ἤδη νομοθετικῶς συστάσης Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν πεποιθότως μετέχουσι δι' ἐκλογῆς σεβάσμιοι Ἱερόραχοι.

Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς ὡς εἴρηται Ἐπιτροπῆς θέλουσι διεξαχθῆ μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ περισκέψεως, καὶ ὅτι βάσιν καὶ θεμέλιον θὰ ἔχωσιν αὐταὶ τὴν εὐλαβῆ τήρησιν τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων, οὓς ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία εἶχεν ὑπ' ὄψει, ὅτε ὁμοφώνως ἐπεξεργάσθη καὶ ἐψήφισε τὸ πρὸ καιροῦ εἰς τὸ ὑμέτερον Ὑπουργεῖον ὑποβληθὲν Καταστατικὸν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία διατηρεῖ ἀνέκαθεν τὴν πίστιν αὐτῆς, ὅτι πᾶσα ἐξ εὐλαβοῦς διαθέσεως προσπάθεια τῆς ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένης ἐξουσίας θὰ ἀπέβαινεν ἐπὶ ματαίῳ ἢ μᾶλλον ἐπὶ ταλαιπωρίᾳ καὶ ἀναστατώσει τῆς Ἐκκλησίας, ἂν δὲν ἤθελε στηριχθῆ ἐπὶ τῶν ἱερῶν τούτων Κανόνων, περὶ τῶν ὁποίων γράφει μὲν προτρεπτικῶς ὁ θεῖος ἀπόστολος πρὸς τοὺς ποιμένας τῆς ἐκκλησίας «προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, εἰς δ' ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατέστησεν ἐπισκόπους, καὶ στήκετε καὶ κρατῆτε τὰς παραδόσεις», ἢ δὲ ἀγία καὶ ἱερὰ ἐν Νικαίᾳ τὸ δεῦτερον ἄθροισθεῖσα Σύνοδος ὡς δόγμα πίστεως διακηρύττει: «Ἀσπασίως τοὺς ἱεροὺς Κανόνας ἐνστερνιζόμεθα καὶ ὀλόκληρον τὴν αὐτῶν διαταγὴν καὶ ἀσάλευτον κρατούμεν τῶν ἐκτεθέντων ὑπὸ τῶν ἀγίων σαλπύγων τοῦ Πνεύματος».

Ἡ δὲ ἀρετὴ καὶ σοφία Φωτίου τοῦ μεγάλου Πατριάρχου τὰ αὐτὰ ἄλλαις λέξεσι κροοὶ λέγουσα: «Τοὺς ἱεροὺς θεσμοὺς εὖρημα μὲν καὶ δῶρον εἶναι Θεοῦ, δόγμα δὲ φρονίμων τε καὶ θεοφόρων ἀνθρώπων, ἐπανόρθωμα δὲ τῶν τε ἐκουσίων καὶ παρὰ βούλησιν ἁμαρτημάτων καὶ πολιτείας εὐσεβοῦς τε καὶ πρὸς ἀτελεύτητον ζωὴν ἀγούσης κανόνα πέπεισμαι».

Οὕτως ἡμεῖς πιστευόμεν, οὕτως ὁμολογοῦμεν καὶ ταύτην ἔχομεν στερεὰν πεποίθησιν, ὅτι πᾶσα τῆς πολιτείας ἐδεργετικὴ καὶ ἀνορθωτικὴ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας προσπάθεια, ὡς γνώμονα καὶ κανόνα ἀπαραιτήτως θὰ ἔχη τὸ χρυσοῦν τούτο ὄργανον, ὅπερ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἱεροὶ ὀνομάζονται.

Κύριε Ὑπουργέ, ἐπαναλαμβάνοντες τὴν ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ πρὸς ἡμᾶς ἐπισκέψει χαρὰν ἡμῶν, εὐχόμεθα διαπύρως ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως ὁμῶν.

Μετὰ ταῦτα ἔλαβε τὸν λόγον ὁ πικριστάμενος ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Κασιμάτης, ὁ ὁποῖος ἀπηύθυνε πρὸς τὴν νέαν Ἱεράν Σύνοδον τὸν ἐξῆς χαιρετισμὸν:

Μακαριώτατε, Σεβασμώτατοι,

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, «πάλιν ἐρῶ χαίρετε». Μὲ τὸν χαιρετισμὸν τοῦτον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐπιθυμῶ νὰ ἀρχίσω τὴν σημερινὴν μου πρὸς Ὑμᾶς προσλαλίαν. Τὴν παρὰ τοῦ Κυρίου χαρὰν ὀφείλομεν νὰ ἐπικαλεσθῶμεν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἔργων μας.

Πρὸς τούτοις, φέρω πρὸς τὴν σήμερον καταρχομένην αἴθρις τῶν ἐργασιῶν τῆς Διαρκῆς Ἱεράς Συνόδου τὸ μήνυμα τῆς Πολιτείας. Συνίσταται τοῦτο ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὸν χαιρετισμὸν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρον, Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ τοὺς ἀναλαμβάνοντας συνοδικὰ καθήκοντα Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, Πατρῶν, Ἀργολίδος, Ζακύνθου, Δημοτηριάδος, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, Ἐλασσῶνος, Ἐλευθερουπόλεως, Μηθύμνης, Λιδυμοτείχου, Παραμυθίας Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου καὶ Καστορίας.

Ἐξ ἑτέρου ὅμως τὸ μήνυμα τῆς Πολιτείας συνίσταται εἰς τὴν διακήρυξιν τῆς ἐλπίδος ὅτι ἡ 108ῃ Συνοδικῇ Περιόδῳ θὰ εἶναι καρποφόρος καὶ ἐποικοδομητικὴ εἰς ἔργα ἀγαθὰ ἐπ' ὀφειλῆ τῇ Ἐκκλησίας, «ἣν ὁ Κύριος περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου του αἵματος», ἀλλὰ καὶ τοῦ προσφιλοῦς ἡμῶν Ἐθνους.

Ὡς εἶναι γνωστὸν, μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἀρξῆται τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡμικτῆς Ἐπιτροπῆς, ἢ ὅποια θὰ ἐπιληφθῆ τῆς μελέτης τοῦ νέου Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ γενικώτερον, ἐφ' ὅσον θὰ παραστῆ ἀνάγκη, τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.

Ἦτο διακαῆς ὄλων, καὶ παρ' ὄλων ἐξεφράσθη, ἢ ἐπιθυμία ὅπως συζητηθῶν ἀπὸ κοινοῦ τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν θέματα, ὥστε νὰ δοθῶν εἰς αὐτὰ αἱ καλότεραι δυνατὰ λύσεις. Τὰς λύσεις ταύτας δύνασθε νὰ προπαρασκευάσθητε διὰ τῆς ὑποδείξεως αὐτῶν πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, ἀνεξαρτήτως συμμετοχῆς τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου ἐξ Ὑμῶν εἰς αὐτὴν.

Ἀλλὰ καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς Ἐπιτροπῆς οὐδαμῶς ἐμποδίζεται τὸ ἔργον Ὑμῶν ὡς Συνοδικῶν. Οἱ ἰσχύοντες νόμοι τοὺς ὁποίους πρόειπε ὄλοι νὰ τηρῶμεν, διότι ἀποτελοῦν τὴν μόνην πηγὴν καὶ τὴν ἐσχάτην ἐκδήλωσιν τῶν κανόνων κοινωνικῆς συμβάσεως τῆς χώρας, ἐπιτρέπουσιν ἂν μὴ καὶ ἐπιβάλλουσιν πολλὰς πρωτοβουλίας. Μὴ διστάσετε νὰ τὰς λάβετε.

Ἡ Πολιτεία, ἢ ὅποια ἔθεσε τὴν ἀρχὴν νὰ μὴ παρεμβαίνει εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας λόγῳ τοῦ βαθέος σεβασμοῦ τὸν ὁποῖον τρέφει πρὸς αὐτὴν ὡς ἐθνικὴν παρακαταθήκην καὶ ἠθικὸν ὀδηγὸν τοῦ Ἐθνους, δὲν πρόκειται νὰ ἐμποδίσῃ οὔτε ἀμέσως οὔτε ἐμμέσως οἰκονομικῶς νόμιμον πρωτοβουλίαν. Ὁ ρόλος τῆς Πολιτείας ἐμφανίζεται ἀφ' ἧς κινδυνεύει ἢ ἠθικὴ ἐνότης τοῦ Ἐθνους καὶ ἢ τάξις ἢ πρόκειται νὰ ληφθῶν ἀποφάσεις διὰ τὸ κύρος τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται, κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους, ἢ ἰδικῆ τῆς οὐσιαστικῆς συμμετοχῆς. Καὶ τότε ὅμως δὲν λη-

σμονεῖ τὸν βαθὸν σεβασμὸν ὃν τρέφομεν ὅλοι πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν μας, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ συνδυάζη μὲ τὸ γενικώτερον συμφέρον τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος καὶ φορέας.

Ἡ ἀρχομένη σήμερον τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶ Σύνοδος ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ πλεῖστα ὅσα ζωτικὰ ζητήματα Ἐκκλησιαστικῆς καὶ κοινωνικῆς φύσεως, τὰ ὁποῖα ἀπὸ μακροῦ μένουσι ἅλτα καὶ καθ' ἡμέραν πλασασιάζονται καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀναβολὴ τῆς λύσεως ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας μόνον κινδύνους δύνανται νὰ ἐγκυμονῇ. Ἐὰν ἡ Ἐκκλησία ἐπιθυμῇ, καὶ πρέπει νὰ τὸ ἐπιζητή, νὰ συμμετέχῃ τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ καὶ νὰ ἀποτελῇ παράγοντα τῆς ἐξελίξεως τοῦ πολιτισμοῦ πρέπει νὰ λάβῃ θέσιν ἐναντι τῶν πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα ὀρθοῦνται πρὸ τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι αἷτημα καὶ τῆς Πολιτείας καὶ τοῦ λαοῦ νὰ αἰσθάνονται τὴν Ἐκκλησίαν ὡς δρώντα ὑγιᾶ κοινωνικὸν παράγοντα. Εἰς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην παρακαλῶ καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον νὰ στρέψῃ ἀμέριστοι τὴν προσοχὴν τῆς.

Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ, ὁμως, νὰ προσθέσω ὅτι καὶ προσωπικῶς ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Θεοσκευμάτων θὰ κάμῃ πᾶν ὅ,τι ἐξαρτᾶται ἀπ' αὐτοῦ διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸ ἔργον σας, ἀποδεχόμενος πᾶσαν νόμιμον εἰσήγησίν σας, ἐφ' ὅσον ἀπαιτεῖται κατὰ νόμον τοιαύτη ἀποδοχὴ, καὶ διευκολύνων, μὲ τὴν διάθεσιν τοῦ ταπεινοῦ καὶ πιστοῦ χριστιανοῦ, τὸ ἔργον τῆς ἀνορθώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων εἰς τὸ ὁποῖον ἐκλήθητε. Οὐδεμίαν ἔχει προσωπικὴν ἐπιθυμίαν καὶ οὐδεμίαν ἐπιτρέπει εἰς ἑαυτὸν νὰ κάμῃ σύστασιν. Μόνον δικαίωμα του ἀναγνωρίζει τὸ καθήκον του, δηλαδὴ τὴν τήρησιν τῶν νόμων τῆς Πολιτείας, τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ὑμῶν Πίστεως καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ γένους.

Ἐγὼ πεπειθῆσιν ὅτι ὁ Θεός, ὁ δοτὴρ παντὸς ἀγαθοῦ καὶ παντὸς τελείου δωρήματος, θὰ ἔλθῃ βοηθὸς εἰς τὸ ἐπίπονον Ὑμῶν Ἔργον, διότι «οἶδαμεν ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συννεργεῖ εἰς ἀγαθόν».

Ζητῶ ἀπὸ τὸν Πατέρα Θεὸν νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐνώσω καὶ ἐγὼ τὴν εὐχὴν μου διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου σας. Κύριος ὁ Θεὸς κατευθύνει τὰ διαβήματα Ὑμῶν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν.

Ἀκολουθῶντες ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων πρῶτος τῆ τάξει Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεώργιος ἐχαιρέτησε τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρον καὶ τὸν κ. Ὑπουργόν, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἠκούσαμεν, Μακαριώτατε, τὸν θεμιτὸν χωρετισμὸν, ὃν ἀπηθύνην ἡ ὑμετέρα Μακαριότης πρὸς τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς 108ης Συνοδικῆς Περιόδου καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ καθώρισε τὰ οὐσιώδη καὶ σοβαρὰ θέματα, τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐπὶ τούτοις, ἐκφράζει δι' ἐμοῦ, ὡς πρῶτον τῆ τάξει, τὰς εὐχὰς Αὐτῆς διὰ τὸ πρόσωπον τῆς Ὑμε-

τέρας Μακαριότητος, πιστεύουσα, ὅτι, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν, εὐλογίαν καὶ φωτισμὸν τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, αἱ ἐργασίαι τῆς Ἱ. Συνόδου θὰ στεφθῶσιν ὑπὸ ἐπιτυχίας, τὰ δὲ ἐκκρεμοῦντα σοβαρὰ τῆς Ἐκκλησίας ζητήματα, ὡς εἶναι τὸ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, τὸ τῆς πληρώσεως, ἐπὶ τὸ συντομώτερον, τῶν ἐπισκοπικῶν ἐδρῶν καὶ τό, ἐπὶ τοσοῦτον χρονίσει, ἐφημεριακὸν ζήτημα, (παρὰ τὰς, ἐπανελημμένως, δοθείσας ὑποσχέσεις), θὰ εὕρουν προσδοκωμένην ὀρθὴν καὶ οἰκαίαν, ἐκ μέρους τῆς πολιτείας λύσιν.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος, Μακαριώτατε, κατανοοῦσα τὴν σοβαρότητα τῶν Ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων καὶ τῶν περιστάσεων, ἐστὲ βέβαιος, ὅτι θὰ εὕρισκῆται παρὰ τὸ πλεονόν Σας, καταβάλλουσα πᾶσαν προσπάθειαν, πρὸς συνεργασίαν, μὴ φειδομένη κόπων καὶ θυσιῶν, ἵνα ἀνταποκριθῇ πλήρως εἰς τὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος χρέος Τῆς.

Ὅμοίως ἠκούσαμεν καὶ τοὺς λόγους τοῦ ἐξοχωτάτου κ. Ὑπουργοῦ τῶν Θεοσκευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Γρηγ. Κασιμάτη, ὅσοι ἀφορᾶ τὴν ἐνίσχυσιν, ἢ θὰ παράσχῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἢ Πολιτείαν, πρὸς ὀριστικὴν πλῆρη ῥύθμισιν τῶν ἀχρι τοῦδε ἀπασχολούντων αὐτὴν προβλημάτων.

Ἰνωρίζοντες, κ. Ὑπουργέ, τὸ ἐνδιαφέρον Σας διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἐδελπιστοῦμεν ὅτι τόσοι ἢ Κυβερνήσις, ὅσον καὶ προσωπικῶς Ὑμεῖς, θὰ πραγματοποιήσῃτε τὰς δοθείσας κατὰ καιρὸς ἐπαγγελίας.

Ἄς εὐχρηθῶμεν, ὅπως ὁ Ἀνθρωπότης ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπιδαπλεῖ τὰς εὐλογίας καὶ χάριτάς Του ἐπὶ πάντα ἡμᾶς, εἰς τρόπον ὅστε, νὰ ἐκπληρώσωμεν τὰ ἐναντι τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους καθήκοντα. **χ α ρ ί ζ η τ α ι** δὲ τῇ ἡμετέρᾳ, πλινθεβασίῳ Μακαριότητι, καὶ πᾶσι τοῖς Ἁγίοις Συνοδικαῖς Συνέδροις, ὑγείαν καὶ μακρότητα ἡμερῶν, εἰς δόξαν Χριστοῦ, ἐπίτευξιν τῶν ἱερῶν σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξυπηρέτησιν πνευματικὴν τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ».

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος προέβη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ο.Δ.Ε.Π. Πρόεδρος· ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος. Μέλη τακτικά· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομος, Δημητριάδος κ. Δαμασκηνὸς καὶ Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος. Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μηθύμνης κ. Κωνσταντῖνος.

Τ.Α.Κ.Ε. Πρόεδρος· ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. κ. Χρυσόστομος. Τακτικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος. Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Δαμασκηνὸς.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Πρόεδρος· ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος. Τακτικὰ μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Σπάρτης κ.

Κυπριανός καὶ Παραμυθίας κ. Τίτος. Ἀναπληρωματικά μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντίνος καὶ Καστορίας κ. Δωρόθεος.

Ἐπὶ τῶν Χειροτονιῶν. Τακτικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Ἀλέξιος. Αναπληρωματικὸν Μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός.

Ἐπὶ τῶν προσφυγῶν. οἱ Σεβ. Μητροπολίται Δημητριάδος κ. Δαμασκηνός, Πατρῶν κ. Κωνσταντίνος, Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομος καὶ Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντίνος.

Δελτίον «Ἐκκλησία». Πρόεδρος· ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος. Τακτικά μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεώργιος καὶ Σπάρτης κ. Κυπριανός. Ἀναπληρωματικά μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Δημητριάδος κ. Δαμασκηνός καὶ Ἐλασσῶνος κ. Ἰάκωβος.

Ἐπὶ τῶν Διδακτικῶν Βιβλίων. Τακτικά μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Μηθύμνης κ. Κωνσταντίνος καὶ Καστορίας κ. Δωρόθεος. Ἀναπληρωματικά μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος καὶ Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντίνος.

Ἐποπτικὸν καὶ Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Τακτικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Κωνσταντίνος. Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Ἀλέξιος.

Ἐπὶ τῶν Μοναστηριακῶν. Τακτικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεώργιος. Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μηθύμνης κ. Κωνσταντίνος.

Ἐπὶ τῶν Γάμων. Τακτικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐλασσῶνος κ. Ἰάκωβος. Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Κωνσταντίνος.

Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς. Τακτικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος. Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σπάρτης κ. Κυπριανός.

Δαπανῶν Συνοδικοῦ Γραφείου. Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεώργιος, Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντίνος καὶ Παραμυθίας κ. Τίτος.

Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον. Πρόεδρος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεώργιος. Τακτικά μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Πατρῶν κ. Κωνσταντίνος, Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντίνος καὶ Παραμυθίας κ. Τίτος. Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καστορίας κ. Δωρόθεος.

Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον. Πρόεδρος· ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος. Τακτικά μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ζακύνθου κ. Ἀλέξιος, Δημητριάδος κ. Δαμασκηνός, Σπάρτης κ. Κυπριανός, Ἐλασσῶνος κ. Ἰάκωβος, Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος καὶ Μηθύμνης κ. Κωνσταντίνος.

Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καστορίας κ. Δωρόθεος.

Ἐπὶ τῶν Ξένων Προπαγανδῶν. Πρόεδρος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Δαμασκηνός. Τακτικά μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος, Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντίνος καὶ Μηθύμνης κ. Κωνσταντίνος. Λαϊκά μέλη· οἱ Καθηγηταὶ κ. Ἰωάν. Καρμίρης καὶ κ. Ἀ. Φυτράκης.

Ἐπὶ τῶν θεμάτων Προσυνόδου. Πρόεδρος· ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος. Μόνιμα μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Μαντινείας κ. Γερμανόε, Κορινθίας κ. Προκόπης, Βερροίας κ. Καλλίνικος, Κοζάνης κ. Διούσιος. Κίτρος κ. Βαρνάβας. Συνοδικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος. Λαϊκά μέλη· οἱ καθηγηταὶ κ. κ. Π. Μπρατσιώτης, Ι. Καρμίρης, Κ. Μπόνης, Γ. Κονιδάρης.

Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν καὶ Διανομῶν. Πρόεδρος· ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος. Τακτικά μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἐλασσῶνος κ. Ἰάκωβος καὶ Καστορίας κ. Δωρόθεος. Λαϊκά μέλη· οἱ Καθηγηταὶ κ. Π. Μπρατσιώτης καὶ κ. Β. Ἰωαννίδης.

Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Ζητημάτων. Πρόεδρος· ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος. Συνοδικὰ μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομος, Ἐλασσῶνος κ. Ἰάκωβος, Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος, Μηθύμνης κ. Κωνσταντίνος, Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντίνος καὶ Καστορίας κ. Δωρόθεος. Λαϊκά μέλη· οἱ καθηγηταὶ κ. Ἀ. Ἀλιβιζάτος, κ. Π. Μπρατσιώτης, κ. Β. Βέλλας, κ. Ι. Καρμίρης, κ. Β. Ἰωαννίδης, κ. Γ. Κονιδάρης καὶ κ. Μ. Σιώτης.

Καταπολέμησις Ἀναλφαβητισμοῦ. Τακτικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μηθύμνης κ. Κωνσταντίνος. Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντίνος.

Μελετῶν καὶ Τύπου. Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἐλασσῶνος κ. Ἰάκωβος καὶ Καστορίας κ. Δωρόθεος.

Οἰκονομικοῦ Ζητήματος Ἐφημερίων. Πρόεδρος· ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος. Τακτικά μέλη· Ἡ Ἱερά Σύνοδος.

Σύνδεσμος Στρατοῦ καὶ Ἐκκλησίας. Τακτικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σπάρτης κ. Κυπριανός. Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παραμυθίας κ. Τίτος.

Κοινὸν Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον Ἱ. Συνόδου. Τακτικὸν μέλος· ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Ἀλέξιος. Ἀναπληρωματικά μέλη· οἱ Σεβ. Μητροπολίται Δημητριάδος κ. Δαμασκηνός καὶ Μηθύμνης κ. Κωνσταντίνος.

Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΝ ΤΗ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ*

Πάγκαρπος κλάδος. Φ Οἶκος.
 Παμμάκαρ. Μεγαλυνάριον εἰς τὸ τέλος τῆς Ἀκολουθίας Ἀπριλίου.—Μεγαλυνάριον εἰς τὸ τέλος τῆς Ἀκολουθίας Νοεμβρίου.—Β' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Πανένδοξος ἀθλητής. Β' Τροπάριον ΣΤ' ᾠδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.
 Πανένδοξος μάρτυς. Ω Οἶκος.
 Πανεύοσμον μήλων. Φ Οἶκος.
 Παρήγορος γλυκὺς ἐν ἀθυμίᾳ. Β' Τροπάριον Δ' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Πασχόντων ἀρωγός. Ε' Τροπάριον Ἐκλογῆς.
 Πασχόντων ἡ βοήθεια. Κάθισμα μετὰ τὴν Γ' ᾠδὴν Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Πασχόντων παραμυθία. ΙΔ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.
 Πειθαρχῶν ὀλικῶς (τῷ Κυρίῳ). Ξ Οἶκος.
 Πέλαγος θαυμάτων. Ε' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Περίδοξος ἀθλητής. Α' Τροπάριον Α' ᾠδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.
 Περίδοξος ἐν θαυμασίοις. Β' Κάθισμα («Δόξα») Ἀπριλίου.
 Περιπολῶν ἄπασαν τὴν κτίσιν. Β' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Περιφανῆς ἐν τοῖς ἄθλοις. Δ' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Πέτρα τῆς εὐσθενείας. Ε Οἶκος.
 Πηγάσας ροὴν χαρίτων. Ι Οἶκος.
 Πηγὴ πολλαπλῶν θαυμάτων. Φ Οἶκος.
 Πιστῶν ἡ ἀντίληψις. Ἀπολυτίκιον Νοεμβρίου.
 Πιστῶν στήριγμα. Β' Τροπάριον Γ' ᾠδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.
 Πλειάς. Ι Οἶκος.
 Πλουτιστῆς πανευδαίμων τῶν πενομένων. Ψ Οἶκος.
 Πλουτῶν Θεοῦ κοινωνία. Η Οἶκος.
 Πνευματοφόρος ποριστῆς ξενότροπων. Ο Οἶκος.
 Πόλις ἡ ἀχείρωτος ἐναντίον ταῖς ὀρμαῖς. Ρ Οἶκος.
 Πολύαθλος ὀπλίτης. ΙΓ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.
 Πολυδόξαστος. ΙΑ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.
 Πολύτλας. ΙΓ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.
 Ποταμὸς πολύρρυτος ρεῖθρων τῶν πνευματικῶν. Η Οἶκος.
 Πρεσβευτῆς πρὸς Κύριον. Γ' Τροπάριον Ε' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Πρηστήρ δολερῶν πνευμάτων. Φ Οἶκος.
 Προσπιστῆς εὐσεβούντων. Β' Μεγαλυνάριον.

Πρόβολος παγκόσμιος. Ο Οἶκος.
 Προμηθεὺς ἡμῶν μέγιστος. Ψ Οἶκος.
 Προσάδων παιδρῶς «Ἀλληλοῦτα». Σ Οἶκος.
 Προστάτης τῆς ζωῆς ἄγρυπνος. Γ' Τροπάριον ΣΤ' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Προστάτης ζωῆς τῆς ἐμῆς. Ψ Οἶκος.
 Προστάτης τῆς ὀρφανίας. Τ Οἶκος.
 Προσφυγὴ τῶν τεθλιμμένων καὶ τῶν ξένων. Ψ Οἶκος.
 Προφθάνων πανταχοῦ ἔσασι. Τ Οἶκος.
 Προφθάνων πανταχοῦ τοὺς καλοῦντας (αὐτὸν) εἰς βοήθειαν. ΙΑ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.
 Πρύτανις τῶν μαρτύρων. Γ Οἶκος.
 Πύργος ἀκατάσειστος τῶν βασάνων ταῖς ποίνας. Ρ Οἶκος.
 Πυρσὸς φαεινὸς οἴκουμένης. Τ Οἶκος.
 Ρύστης ἐν θλίψεσιν ὀξύτατος. Γ' Τροπάριον ΣΤ' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Ρύστης ἐτοιμότητος τῶν ἐν ἀνάγκαις. Τροπάριον πρὸ τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Σάπφειρος χρυσόμορφος τοῦ ἀσύλου θησαυροῦ. Ε Οἶκος.
 Σελήνη ἐκλαμπρος. Α Οἶκος.
 Σῆμα θεοσήμαντον ἀριστείας τοῦ Σταυροῦ. Γ Οἶκος.
 Σθένος στρατοῦ ὀρθοδόξου. Φ Οἶκος.
 Σιδήρου δυνατώτερος. Ι Οἶκος.
 Σκῆπτρον τιμαλφέστατον τοῦ Παντάνακτος Χριστοῦ. Γ Οἶκος.
 Σμάραγδος πολύτιμος τῆς εὐκλείας τοῦ Θεοῦ. Ε Οἶκος.
 Σοφός. Β' Κάθισμα («Δόξα») Νοεμβρίου.— Α' Τροπάριον Ζ' ᾠδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.— Ν. Οἶκος.
 Σοφὸς μεγαλομάρτυς. ΣΤ' Μεγαλυνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Σταδιεὺς ἀληθείας στρατάρχος. Λ Οἶκος.
 Στερρὸν προσφύγιον ἁμαρτανόντων. Γ' Τροπάριον Δ' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Στεφανηφόρος νικητῆς πανοπλίτης. Ν Οἶκος.
 Στήλη οὐρανόφοιτος τῶν τροπαίων τῆς ζωῆς. Ν Οἶκος.
 Στήλη τῶν καινῶν τροπαίων. Ἀπολυτίκιον Ἀπριλίου.
 Στρατάρχης Κυρίου. Ξ Οἶκος.
 Στρατευθεὶς Χριστῷ εὐκλεῶς. Γ Οἶκος.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 432 τοῦ προηγουμένου τεύχους.

Στρατηγέτης. Τ Οἶκος.
 Στρατηγέτης Χριστοῦ. Ω Οἶκος.
 Στρατηγέτης Χριστοῦ μυριόνι-
 κος. Γ Οἶκος.
 Στρατηλάτης ἄριστος. Ο Οἶκος.
 Στρατιώτης στρατολογίας τῆς
 θείας. Α' Τροπάριον Η' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ
 Κανόνος.
 Στρατιώτης Χριστοῦ γενναιότα-
 τος. Α' Τροπάριον Ε' ᾠδῆς τοῦ Κανόνος Νοεμ-
 βρίου.
 Στρατιώτης Χριστοῦ περίδοξος,
 ὁ θριαμβεύσας πολλαχῶς. Β' Τροπά-
 ριον Ἐκλογῆς.
 Στρατοπεδάρχης Χριστοῦ. Ρ Οἶκος.
 Στύλος ὁ πολυφαῆς. Ο Οἶκος.
 Συγκινῶν ἡμᾶς βοᾶν [αὐτῷ] «Χαί-
 ρε». Γ Οἶκος.
 Συλλήπτωρ ἐν κινδύνοις. Β' Τρο-
 πάριον Δ' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Συμπαθέστατος. ΙΔ' Τροπάριον Ἐκλο-
 γῆς.—Β' Τροπάριον Ε' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κα-
 νόνος.
 Συμπαθῆς. Ψ Οἶκος.
 Συμπαθῆς ἄρωγός. Χ Οἶκος.
 Συντρίψας εἰδώλων ἰδρύματα.
 Ρ Οἶκος.
 Σώζων ταχέως τοὺς ἐν ἀνάγκαις
 ὄντας. Ε' Μεγαλνάριον τῆς Θ' ᾠδῆς Ἀπρι-
 λίου.
 Ταξίαρχος εὐκλεῆς. Α' Μεγαλνάρ-
 ριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Τείχος τῆς Ἐκκλησίας. Τ Οἶκος.
 Τερπνὴ παρηγορία τῶν πασχόν-
 των. Γ' Μεγαλνάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Τερπνὸν τῆς χάριτος στέλεχος.
 Α Οἶκος.
 Τρισσαριστεύς μεγαλόνυμος. Θ'
 Τροπάριον Ἐκλογῆς.
 Τρισμάκαρ. Γ' Τροπάριον Ζ' ᾠδῆς τοῦ
 Κανόνος Νοεμβρίου.
 Τρισμέγιστος. Ο Οἶκος.
 Τροπαιοδότης. Δ' Τροπάριον Μικροῦ Ἐ-
 σπερινοῦ Ἀπριλίου.—Β' Τροπάριον Ζ' ᾠδῆς τοῦ
 Κανόνος Νοεμβρίου.—Ρ Οἶκος.
 Τροπαιοφόρος. Β' Τροπάριον Γ' ᾠδῆς
 τοῦ Κανόνος Νοεμβρίου.—Β' Τροπάριον Ἐκλογῆς.—
 ΙΕ' Τροπάριον Ἐκλογῆς.—Κοντάκιον τῶν ΚΔ'
 Οἶκων
 Τροπαιοφόρος ἀθλητῆς στεφά-
 νιτης. Ν Οἶκος.
 Τροπαιοφόρος ἀθλοφόρος. Τρο-
 πάριον μετὰ τὸ Θεοτοκίον τῆς Γ' ᾠδῆς Παρακλη-
 τικοῦ Κανόνος.—Τροπάριον μετὰ τὸ Θεοτοκίον τῆς
 ΣΤ' ᾠδῆς Παρακλητικοῦ Κανόνος.
 Τροπαιοφόρος καὶ ἐν θαύμασιν
 εὐκλεῆς. Μεγαλνάριον εἰς τὸ τέλος τῆς Ἀκο-
 λουθίας Ἀπριλίου.
 Τροπαιοφόρος μάρτυς Β' Μεγαλυ-
 τάριον Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Τροπαίων θεία στηλογραφία. Δ'
 Τροπάριον Ἐκλογῆς.

Υγιάνσις ταχεῖα ἀσθενούντων.
 Τ Οἶκος.

Υπατος τῶν ἀθλούντων. Γ Οἶκος.
 Υπέρτερος δριμυτάτων βασιάν-
 των. Ν Οἶκος.

Υψος πολυδόξαστον τῶν θριάμ-
 βων τῶν λαμπρῶν. Α Οἶκος.

Φαιδρότης Ἀγίων. Α Οἶκος.
 Φαλαγγάρχης στερρῶν ἀθλη-
 τῶν. Ρ Οἶκος.

Φαῦσις ναοῦ (τοῦ) τοῦ πανσέ-
 πτου. Ψ Οἶκος.

Φιλοικτίρμων. Προσόμοιον μετὰ τὸ
 Εὐαγγέλιον τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος.

Φρουρός. Γ' Τροπάριον Ε' ᾠδῆς Παρα-
 κλητικοῦ Κανόνος.

Φύλαξ καὶ πρόμαχος καὶ προ-
 στάτης θερμότατος (τῆς Ἐκκλη-
 σίας). Ἰδιόμελον μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ὀρ-
 θρου Νοεμβρίου.

Φύλαξ ὁ θερμότατος τῶν λαῶν
 τῶν εὐσεβῶν. Τ Οἶκος.

Φωστήρ τῆς πίστεως ἄδυτος. Α
 Οἶκος.

Φωτίσας ἀνθρώπων συστήματα.
 Ρ Οἶκος.

Χαρμονὴ δικαίων. Λ Οἶκος.

Χριστῷ πεφιλημένος. ΙΣΤ' Τροπά-
 ριον Ἐκλογῆς¹².

12. Σημειωτέον, ὅτι εἰς τὸ ὡς ἄνω «Τεῦχος ἱερὸν πε-
 ριέχον πληρεῖς τὰς πανηγυρικὰς Ἀκολουθίας τοῦ Ἁγίου
 ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου,
 ἡτοι τῆς 23ης Ἀπριλίου καὶ τῆς 3ης Νοεμβρίου, καθ' ἣν
 τελεῖται ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ σεπτοῦ αὐτοῦ λειψάνου», ὅπερ
 ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Σαραφείμ Ἱερομονάχου Κάρτσωνα ἐν
 ἔτει 1959, ἔχουν δημοσιευθῆ (ἐν σελίδι 20), τρία «Στιχη-
 ρὰ Προσόμοια» ψαλλόμενα «εἰς τὸν Στίχον»,
 ἡτοι Ἀπόστιχα τοῦ Ἐσπερινοῦ, κατὰ τὴν σύγχρονον ἔκ-
 φρασιν, εἰς Ἦχον πλ. α'. «Χαίροις ἀσκητικῶν». Τὰ τρία
 ταῦτα Σιχηρὰ Προσόμοια εἶναι ἔργον Ἀνωγύμου καί,
 σωζόμενα ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ εἰρημέ-
 νον «Τεῦχος ἱερὸν...». Εἰς τὰ Προσόμοια ταῦτα εὐρίσκον-
 ται αἱ ἐξῆς ἐγκωμιαστικαὶ λέξεις καὶ φράσεις:

Ἀθλοφόρος. Β' Ἀπόστιχον.

Ἀμυντήριον ἐχθρῶν. Β' Ἀπόστιχον.

Βαστάσας τοῖς τιμίσις αὐτοῦ μέλεσι
 τὰ στίγματα τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου. Α'
 Ἀπόστιχον. (Πρβλ. Γαλ. ζ', 17: «...ἐγὼ γὰρ τὰ στίγμα-
 τα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βασ-
 στάζω»).

Διασώζων ἐκ θλίψεων. Β' Ἀπόστιχον.

Διελευθῶν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τοῖς
 θαύμασιν. Γ' Ἀπόστιχον.

Ἐπίκουρος προφθάνων τῶν ἐν ἀνά-
 γκαις. Β' Ἀπόστιχον.

Ἐτοιμότατος καὶ ταχὺς εἰς ἀντίλη-
 ψιν. Β' Ἀπόστιχον.

Καταγγεῖλας τὴν δύναμιν τοῦ Κυ-
 ρίου (τοῦ) τὴν ἄφραστον. Γ' Ἀπόστιχον.

Κλέος τῶν ἀθλοφόρων. Α' Ἀπόστιχον.

Κοινωνός σὺν Ἀγγέλοις τῶν ὑπὲρ

Ἐπίλογος.

Εἰς τὸ παρὸν μελέτημα κατεχωρίσθησαν ἀλφαβητικῶς ἅπασαι αἱ ἐγκωμιαστικοὶ λέξεις καὶ φράσεις, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ρηματικῶν μετοχῶν, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ἐγκατεσπαρμέναι εἰς τὰς ἱερὰς Ἀκολουθίας τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου καὶ τῆς Γ' Νοεμβρίου, εἰς Ὑμνοὺς Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ, εἰς Κανόνα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, εἰς Ἀκολουθίαν τῆς Γ' Νοεμβρίου τοῦ ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, εἰς Παρακλητικὸν Κανόνα, εἰς ὕμνογραφήματα τοῦ συγχρόνου ὕμνογράφου Μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου καὶ Ἀωνίου τινός, ἀναφορικῶς πρὸς τὸν Μεγαλομάρτυρα καὶ Τροπαιοφόρον Γεωργίου.

Ἄπασαι αὗται αἱ ἐγκωμιαστικαὶ λέξεις καὶ φράσεις, ἀνερχόμεναι εἰς 8 καὶ πλέον ἑκατοντάδας, ἀποτελοῦν ἀθάνατον πνευματικὸν καὶ ὕμνογραφικὸν φωτιστέφανον τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τὴν ἱστορικὴν ὑπαρξίν τοῦ ὁποῦ ἐτόλμησαν νὰ ἀρνηθοῦν οἱ πάντοτε μὴ διατάζοντες εἰς τὴν διάπραξιν Ἐκκλησιαστικῶν τολμημάτων Παπτικοί.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω λεπτομερῶς καταχωρισθέντα λήμματα τῶν ἐγκωμιαστικῶν λέξεων καὶ φράσεων ὑπάρχουν μερικαὶ ὁμοίαι καὶ παράλληλοι τοιαῦται λέξεις καὶ φράσεις, ὡς λ. γ. ἡ λέξις μάρτυς, τροπαιοφόρος κ.λ.π. Αὐτὸ τὸ φαινόμενον εἶναι φυσικόν, ὃ δὲ ἀριθμὸς τῶν ὁμοίων καὶ παραλλήλων εἶναι ἐλάχιστος, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν πρωτοτύπων λέξεων καὶ φράσεων, πολλαὶ τῶν ὁποίων ἐπλάσθησαν εἰδικῶς πρὸς ζωηρὰν διήγησιν καὶ ἔξαρσιν τοῦ βίου, τῶν παλαισμάτων, τῶν θαυμάτων καὶ τοῦ μακαρίου μαρτυρικοῦ τέλους τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου.

γνώσιν γενόμενος. Γ' Ἀπόστιχον.

Λαμπρὸν τῷ κόσμῳ θέατρον ἐν τοῖς ἀγῶσι. Γ' Ἀπόστιχον. (Πρβλ. Α' Κορινθ. δ', 9: «... ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ.»).

Μάρτυς. Γ' Ἀπόστιχον.

Ὀλετήριο ἀσεβῶν. Β' Ἀπόστιχον.

Ὀπιτανόμενος ἀεὶ καὶ ῥυόμενος τοὺς ἐν δεσμοῖς καὶ δουλείαις. Β' Ἀπόστιχον.

Παρατεταγμένος ἀνδρικώτατα κατ' ἐχθρῶν δυσμενῶν καὶ τούτους τρεψάμενος τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος. Α' Ἀπόστιχον.

Πλουτήσας τὴν οὐράνιον ἀνάβασιν. Γ' Ἀπόστιχον.

Προστάτης καὶ πρόβολος τῆς Ἐκκλησίας Χριστοῦ καὶ τῆς βασιλείας. Β' Ἀπόστιχον.

Σκευὸς χαρίτων. Γ' Ἀπόστιχον.

Στεφανίτης Χριστοῦ. Γ' Ἀπόστιχον.

Στρατιώτης Χριστοῦ. Α' Ἀπόστιχον.

Στύλος τῆς εὐσεβείας. Β' Ἀπόστιχον.

Συγκληρονόμος γενόμενος δόξης καὶ τῆς ἀφθαρσίας (τοῦ Κυρίου). Α' Ἀπόστιχον. (Πρβλ. Ρωμ. η', 17: «Εἰ δὲ τέκνα καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ εἰπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνοξασθῶμεν.»).

Ταξίάρχος μαρτυρικῆς παρεμβολῆς. Α' Ἀπόστιχον.

Τεῖχος ἀρραγὲς καὶ προσφύγιον τῶν πιστῶν. Β' Ἀπόστιχον.

Ἐπεὶ πάντας ἐν μάρτυσι. Γ' Ἀπόστιχον.

Τόσον ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, εἰς τὸ τελευταῖον Τροπάριον τοῦ Κανόνος αὐτοῦ εἰς τὸν Μεγαλομάρτυρα Γεωργίου, ὅσον καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ Κανόνος τῆς Γ' Νοεμβρίου (Μηναῖον) εἰς τὸ Γ' Τροπάριον τῆς Α' ᾠδῆς, ἐκφράζουν τὴν ἀδυναμίαν αὐτῶν πρὸς ἐπάξιον ὕμνον τῶν θαυμασιῶν τοῦ Μεγαλομάρτυρος. Ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός: «Ὁ ὁ κ ἔ χ ω ν λ ὁ γ ο υ π ρ ο φ ο ρ ἄ ν ο ὐ δ ἔ γ λ ῶ σ σ α ν ὕ μ ν ο γ ρ ἄ φ ο ν, π ἄ ν τ α δ ε δ υ ν η μ ἔ ν η ν κ α λ ῶ σ τ ἄ σ ἄ γ ε ρ α ἴ ρ ε ι ν ἀ ν ἄ ρ ι θ μ α ρ ῆ μ α τ α ἰ δ ο ῦ, μ α ρ τ ῦ ρ ω ν κ α λ λ ο ν ῆ, π ρ ο σ δ ἔ χ ο υ· τ ρ ἔ π ο μ α ι κ αὶ ἰ κ ε τ ε ἰ ῶ τ ὸ ν Σ ω τ ῆ ρ α μ ο υ Χ ρ ι σ τ ὸ ν ἰ λ ε ῶ σ α ἰ μ ε.» Ὁ δὲ ποιητὴς τοῦ Γ' Τροπαρίου τῆς Α' ᾠδῆς τοῦ ἐν τῷ Μηναίῳ τῆς Γ' Νοεμβρίου Κανόνος τὰ ἐξῆς σημειοῖ: «Νόμοις ἐπαίνων οὐδόλωσ, ἡσῆσεπτη ἄθλησις, ὑποπεσεῖται Ἀθλητά· ἰλιγγιῶ γὰρ καὶ δέδοικα καὶ ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι ψαῦσαί σου κἄν γοῦν ποσῶς, Ἀθλοφόρε, τοῖς προτερήμασι.»

Ἴσως νὰ νομισθῆ, ὅτι τὰ ἀνωτέρω ἀποδελτιωθέντα, ἀπὸ ἐπόψεως ἐγκωμίων, ὕμνογραφήματα εἰς τὸν Μεγαλομάρτυρα Ἅγιον Γεωργίου τὸν Τροπαιοφόρον ἀποτελοῦν τὸν πλήρη Κατάλογον τῶν ὕμνογραφημάτων τῶν εἰς αὐτὸν ἀναφερομένων. Ἀλλὰ δὲν ἀποτελοῦν τὸ σύνολον, εἶναι μόνον μέρος τοῦ συνόλου. Συγκεκριμένως ὁ ὁσῖος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης εἰς τὸν «Συναξαριστὴν» αὐτοῦ (τόμος Β', Ζάκυνθος ΑΩΣΗ', σελ. 283—284, ὑποσημ. 2, τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου) σημειοῖ «διὰ τοὺς φιλογεωργίους τὰ ἀκόλουθα... Ἐκτὸς τῶν κανόνων τοῦ Ἁγίου τῶν περιεχομένων ἐν τοῖς Μηναίοις ἔχει καὶ ὁ Ἅγιος Κοσμάς Κανόνα εἰς τὴν αὐτοῦ ἑορτὴν εἰ: ἦχον δ'. Εἰρμὸν ἔχοντα «Χοροὶ Ἰσραὴλ». Ὁμοίως καὶ ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας ὁ Κρήτης ἄλλον ἔχει Κανόνα εἰς τὴν τοῦ Γεωργίου μεγαλειότητα, ὀκτωτρόπαρον σχεδὸν ὄντα ἐν ἐκάστη ᾠδῇ, εἰς ἦχον δ'. Εἰρμὸν ἔχοντα «Τῷ ὀδηγήσαντι Θεῷ». Ὡσαύτως καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωσήφ ὁ ὕμνογράφος ὀκτώηχον τελείαν Κανόνα ἔχει εἰς τὸν Μέγαν τοῦτον Γεωργίου· δύο δὲ Κανόνας ἔχει κατὰ τὸν πλ. β' ἦχον πρὸς τὸ «Ὡς ἐν ἠπείρῳ πεζεύσας ὁ Ἰσραὴλ» καὶ πρὸς τὸ «Κύματι θαλάσσης». Ἄπαντες δὲ οἱ ρηθέντες Κανόνες εὐρίσκονται ἐν τῷ ἱερῷ Κοινοβίῳ τοῦ Ξενοφώντος, καὶ ὁ βουλόμενος, ζητησάτω ἐκεῖθεν. Εὐρίσκεται καὶ εἰς Κανὼν πανηγυρικότατος, ἐγκεντρισμένος εἰς τὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἀπὸ τοῦ Κανόνος τῆς Λαμπρᾶς, καὶ τὰς αὐτὰς ἐκεῖνου ἔχων ἀρχάς, ἐν τῷ κελλίῳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τῷ ἐπάνω τῶν Καρεῶν κειμένῳ, τοῦ μακαρίτου παπα Παρθενίου Ζωγράφου, οὗ καὶ τὰ ὀστᾶ μετὰ θάνατον εὐωδία πνευματικῆ ὁ Κύριος ἐτίμησεν ὡς τὰ λειψανα τῶν Ἁγίων. Σημειώσαι, ὅτι ὁ Κανὼν αὐτὸς ἐμελουργήθη ὑπὸ τοῦ Συγγραφέως τῆς παρουσίας Βίβλου ἄριστα, ὡσαύτως καὶ κδ' Οἶκοι εἰς τὸν Ἅγιον, ἄξιοι ἀναγνώσεως, καὶ Παρακλητικὸς Κανὼν εὐρισκόμενος ἐν τῷ αὐτῷ κελλίῳ.»

Ἐκτὸς ὁμοῦ τῶν ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ ὁσίου Νι-

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Β'

«Τῶν ὀπισθεν ἐπιλανθανόμενοι» διὰ τὰ μεταχειρισθῶμεν φράσιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, χαίρομεν τώρα διότι ὁ ἀξιότιμος κ. Ὑπουργὸς ὄχι μόνον μᾶς διεβεβαίωσε, ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐγκρίνη τὰς νέας προτάσεις τοῦ ΑΣΕΠ περὶ περικοπῆς θρησκευτικῶν ὥρῶν, ἐφ' ᾧ καὶ μᾶς παρεκάλεσε νὰ μείνωμεν εἰς τὴν θέσιν μας, ἀλλὰ κατήρτισε καὶ ἐπιτροπὴν ἀντιπροσωπευτικωτέρας συνθέσεως, ὅπως μελετήσῃ γενικώτερον τὸ θέμα τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων. Ἀκριβῶς δὲ πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς ἐν λόγω ἐπιτροπῆς ἅς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ προσθέσωμεν εἰς τὰ ἀνωτέρω σημειωθέντα καὶ δύο παρατηρήσεις ἀναφερομένας εἰς τὰ «ἐπίσημα πρακτικά» τῆς συνεδρίας τῆς Βουλῆς τῆς 13.4.1962, τῆς σχετικῆς πρὸς τὰ προκλήθέντα τῆς ἐν λόγω συνεδρίας λυπηρὰ ἐπεισόδια μὲ τοὺς φοιτητὰς τῆς Θεολογίας. Ἡ πρώτη παρατήρησίς μου ἀφορᾷ κυρίως εἰς τὴν κατὰ τὴν συνεδρίαν ἐκείνην κατατεθεῖσαν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ κ. κ. ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ περιληφθεῖσαν εἰς τὰ μνημονευθέντα πρακτικά ἐπίσημον ἐκθέσιν τοῦ ΑΣΕΠ, εἰς τὴν ὁποίαν λόγῳ φαίνεται, τοῦ ἐπείγοντος (τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο φέρει ἡμερομηνίαν 11.4.1962, παρεισέφρησαν καὶ ἀνακρίβειαι τινες, τὰς ὁποίας προτιμῶμεν νὰ παραλείψωμεν ἐνταῦθα, ἀρκούμενοι νὰ θίξωμεν μόνον τρία σημεῖα τῆς ἐκθέσεως ἐκείνης: α) «Ὅτι, ὡς εἶχον παρατηρήσει καὶ εἰς τὴν περὶ τῶν ἡμερησίων οἰκονομικῶν Γυμνασίων (καὶ ὄχι τῶν ἑσπερινῶν, ὡς ἀναγράφεται ἐν τῇ ἐκθέσει) συζήτησιν ἐν τῷ ΑΣΕΠ, τὰ ἐν λόγω Σχολεῖα διεδέχθησαν μὲν τὰς παλαιὰς Ἐμπορικὰς Σχολὰς, εἰς τὰς ὁποίας τὸ ἐπικρατοῦν τότε ὑλιστικὸν πνεῦμα εἶχε καταδικάσει τοὺς μαθητὰς τῶν νὰ ἀκούουν μόνον ἀνὰ δεκαπενθήμερον θρησκευτικὸν μάθημα «ὑπὸ μορφήν κηρύγματος», ὅπως εἶπε καὶ ὁ κ. ὑπουργὸς εἰς τὴν Βουλὴν, ἀλλ' αἱ Σχολαὶ ἐκεῖναι ἦσαν ἐπαγγελματικαὶ σχολαί, τῶν ὁποίων τὸ ἀπολυτῆριον ἴσχυε μόνον διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν εἰς

κοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου ἀναφερομένων ἀνεκδότων ὑμνογραφημάτων, πρέπει μᾶλλον νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι εἰς τὰς ἀνὰ τὸ Ἅγιον Ὅρος Ἄθω καὶ τὰς ἄλλας Ἐκκλησιαστικὰς Βιβλιοθήκας καὶ ἐν γένει συλλογὰς χειρογράφων, θὰ εὐρίσκονται καὶ ἄλλα ἀνεκδοτὰ ὑμνογραφήματα, ἴσως περισσότερα τῶν μέχρι σήμερον γνωστῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἐξυμνεῖται ὁ βίος ὁ ἔνθεος, οἱ θαυμάσιοι καὶ καλλίνικοι ἀγῶνες, τὰ θαύματα καὶ τὸ μαρτυρικὸν τέλος τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου¹³.

13. Τὸ παρὸν μελέτημά μου «Ὁ Ἅγιος Γεώργιος ἐν τῇ Ὑμνογραφίᾳ» ἀφιερῶται εἰς τὸν ἀείμνηστον ἀδελφόν μου ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ ΘΕΜΕΛΗΝ, ἐκδημήσαντα πρὸς Κύριον τῇ 16ῃ Σεπτεμβρίου 1920 ἐν Ἰσπαιῖα Εὐβοίας.

(Τέλος)

† Ὁ Θαυμακοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

τὴν Ἀνωτάτην Ἐμπορικὴν Σχολὴν, ἐνῶ τὰ Οἰκονομικὰ Γυμνάσια ὁ Ἕλλην νομοθέτης τὰ θέλει (Γυμνάσια) μὲ πτυχίον ἰσότιμον πρὸς τὰ τῶν ἄλλων Γυμνασίων καὶ παρέχον τὸ δικαίωμα εἰσόδου, καὶ εἰς τὰς πανεπιστημιακὰς σχολὰς, ὁ δὲ Γερμανὸς νομοθέτης θεσπίζει διὰ τὰ ἀντίστοιχα γερμανικὰ σχολεῖα, τὰ ὁποῖα μάλιστα καὶ δὲν ἠνόμαζε Γυμνάσια, θεσπίζει, λέγω, δίωρον θρησκευτικὴν διδασκαλίαν εἰς ἐκάστην τάξιν. β) Ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ΑΣΕΠ διδομένην εἰς τὸ σχετικὸν ἔγγραφο τῆς Ἰ. Συνόδου περὶ τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας ὑπογραμμίζομεν τὰ ἐξῆς σημεῖα, τῶν ὁποίων ὁ σχολιασμὸς ἐπαφίεται εἰς τὸν νοήμονα ἀναγνώστην: «Τὰ Γυμνάσια, ὡς σχολεῖα γενικῆς μορφώσεως, ἔχουν διαρρυθμισμένα τὰ προγράμματά των κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε οἱ ἀπόφοιτοι τούτων νὰ ἔχουν γευθῆ ἅπαντα τὰ μορφωτικὰ ἀγαθὰ εἰς ὅλα τὰ εἶδη τοῦ ἐπιστητοῦ καὶ εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀγωγῆς... ἵνα μὴ χρῆζον ἐπαναλήψεως τῶν ἐγκυκλίων διδασχθέντων ἐν τῷ Γυμνασίῳ μαθημάτων... καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἐσκέφθη παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτικὸς ἀνὴρ νὰ ὀρίσῃ εἰς τὰς πανεπιστημιακὰς ἢ τὰς πολυτεχνικὰς ἢ ἄλλας Ἀνωτάτας Σχολὰς ὡς ἐπιβαλλομένην τὴν εἰς αὐτὰς συμπληρωματικὴν διδασκαλίαν μαθημάτων τινος τῶν ἐν τοῖς Γυμνασίοις διδασχθέντων». Ἀλλὰ πιστεύετε, φίλοι μου, ὅτι εἶναι τὸ ἴδιον πρᾶγμα αἱ Ἀνώταται πανεπιστημιακαὶ καὶ ἄλλαι Σχολαὶ μὲ τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας καὶ ὅτι ἔχουν τὸν αὐτὸν προορισμὸν οἱ πτυχιούχοι τῆς Νομικῆς καὶ τῆς Ἰατρικῆς μὲ τοὺς δημοδιδασκάλους, οἱ ὁποῖοι προορίζονται διὰ νὰ διδάξουν εἰς τὰ ἑξατάξια Δημοτικὰ Σχολεῖα ὅλον τὸν κύκλον τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων καὶ δὴ καὶ Κατήχησιν καὶ Λειτουργικὴν; Οἱ Γερμανοὶ ὅμως ἔχουν διάφορον ἀντίληψιν περὶ τοῦ σκοποῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τῶν ὁποίων οἱ τρόφιμοι μάλιστα προέρχονται ἀπὸ Γυμνάσια ἀρτίως λειτουργοῦντα, καὶ προέβλεψαν, ὅπως οἱ ἐν ταῖς Ἀκαδημίαις ταύταις φοιτῶντες λαμβάνουν ἐπαρκῆ ὄχι μόνον θρησκευτικὴν, ἀλλὰ καὶ θεολογικὴν μόρφωσιν. γ) Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον προκαλεῖ ἰδιαιτέρως ἐκπληξιν εἰς τὸν ἀναγνώστην τῆς ἐν λόγω ἐπισήμου ἐκθέσεως τοῦ ΑΣΕΠ εἶναι ἡ ἐξῆς κατακλείς αὐτῆς: «Πρὸς τὴν ἀξίωσιν νὰ καθορισθῇ εἰς ἅπαντας τοὺς τύπους Σχολείων καὶ εἰς Ἀνωτάτας Σχολὰς (ἐννοοῦνται αἱ Παιδαγωγικαὶ Ἀκαδημίαι) δίωρος θρησκευτικὴ διδασκαλία (ἀξίωσιν ἐκπηγάσασαν ἐσχάτως ἐκ τῆς ἀνάγκης ἐξοικονομήσεως τῶν ἀδιορίστων θεολόγων) τὸ Συμβούλιον ἀδυνατεῖ νὰ συμφωνήσῃ διὰ λόγους οὐσιαστικούς, οὐδὲ φρονεῖ ὅτι ὁ καταρτισμὸς τοῦ προγράμματος ἐπιδέχεται σκοπιμότητα συνδικαλιστικῆς φύσεως». Ἀντιλαμβανόμεθα τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ ἀγαπητοῦ μου ΑΣΕΠ, ἀποτέλεσμα μερικῶν κατ' αὐτοῦ παρεκτροπῶν ἐνίων ζωηρῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογίας, ὅπως δικαιολογοῦμεν καὶ παρεμφερῆ ἀγανάκτησιν τοῦ κ. ὑπουργοῦ διὰ τὰς κατ' αὐτοῦ ἄλλας παρεκτροπὰς τῶν αὐτῶν φοιτητῶν τὰς ὁποίας καὶ δημοσίᾳ ἀπεδοκιμάσαμεν. Ἀλλ' ἢ ὡς ἄνω κατακλείς

τῆς πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐκθέσεως τοῦ ΑΣΕΠ πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῆ εὐθέως, ὅτι ὑπῆρξεν ὄλιγος ἀτυχῆς, διότι καταβιβάζει ἓνα ἱερὸν ἰδεολογικὸν ἀγῶνα (παρ' ὅλας τὰς ἀκρότητας μερικῶν θερμοαίμων) τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογίας ἐναντίον τῆς παραγωγίσεως τῆς σοβαρότητος καὶ τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ τοῦ μαθήματος, εἰς τὸ ὅποιον γίνεται ἡ τιμὴ νὰ τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὄρολογίου προγράμματος, καταβιβάζει, λέγω, ἱερὸν καὶ δίκαιον τοῦτον ἀγῶνα (εἰς συνδικαλιστικὸν ἀγῶνα), πρᾶγμα τὸ ὅποιον παρέχει, νομίζομεν, ὄχι μόνον εἰς τοὺς θεολόγους, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα καλόπιστον ἀναγνώστην τὸ δικαίωμα νὰ διερωτηθοῦν μήπως «αἱ συνδικαλιστικαὶ ἐπιδιώξεις» ἐν προκειμένῳ πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν ἀποτελεσματικώτερον ὄχι εἰς τὰς ἀραιὰς καὶ ἀπομεμονωμένας τάξεις τῶν θεολόγων, ἀλλὰ πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις. Πάντως, ὁ κ. Ὑπουργός, παρ' ὅλην τὴν δικαιολογημένην κατ' αὐτὸν, ἀγανάκτησιν, δὲν φαίνεται ὅτι συμμερίζεται τὴν κατὰ τῶν ἐξεγερθέντων θεολόγων ἄδικον ταύτην μομφήν, προτιμήσας νὰ τοὺς χαρακτηρίσῃ εἰς τὴν Βουλὴν (ὄχι βεβαίως δικαιοτέρον τοῦ ΑΣΕΠ) ὡς «φανατισμένους καὶ ὄχι πραγματικούς θεολόγους», καὶ δὴ καὶ ὡς «θεωροῦντας ὡς προσωπικὸν των ἔχθρον καὶ ὡς ἔχθρον τῆς θρησκείας πάντα νομίζοντα ὅτι δὲν εἶναι μόνον τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα ποὺ πρέπει νὰ διδάσκωνται». Καὶ ὅλα αὐτὰ, λέγομεν ἡμεῖς, διότι οἱ ταλαίπωροι φοιτηταὶ τῆς Θεολογίας ἐξηγέρθησαν κυρίως ἐναντίον τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ τῆς διώρου καθ' ἑβδομάδος θρησκευτικῆς διδασκαλίας.

Ἡ δευτέρα παρατήρησις ἡμῶν ἐπὶ τῶν μνημονοθέντων Ἐπισήμων Πρακτικῶν τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 13.4.1962 ἀφορᾷ εἰς δύο σημεία, ἐν θετικὸν καὶ ἐν ἀρνητικόν. Τὸ θετικὸν σημεῖον εἶναι ἡ ἀνάμιξις εἰς τὴν σχετικὴν πρὸς τὰ ἐπεισόδια συζήτησιν τῆς «εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Κοινὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἀγοράν» καὶ ὁ παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας τόνισμός «τῆς ἀνάγκης δημιουργίας στελεχῶν συγχρόνου Κράτους εἰς τὸ τόπον μας», ἡ ὅποια ἀνάγκη, κατὰ τὴν ἐξυπακουμένην ἀντίληψιν, θὰ ὑπηρετηθῆ πρὸ παντὸς διὰ τῆς ἐνισχύσεως καὶ διοργανώσεως τῆς τεχνολογικῆς, ἐπαγγελματικῆς καὶ οικονομολογικῆς ἐκπαίδευσως. Ἐπὶ τοῦ σημείου λοιπὸν τούτου ἄς ἐπιτραπῆ εἰς ἓνα ἀπλοῦν ἐκπρόσωπον τῶν πνευματικῶν Ἐπιστημῶν νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἀκριβῶς ἡ εἴσοδος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Κοινὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἀγοράν δημιουργεῖ καὶ ἄλλας σοβαρὰς καὶ ἐπιτακτικὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἐλληνικῆς ἐκπαίδευσως, ἐκτὸς τῆς ἀναμφισβητήτου ἐνισχύσεως τῆς τεχνολογικῆς, οικονομολογικῆς καὶ τεχνικῆς συγκροτήσεως, δημιουργεῖ, λέγομεν καὶ τὰς ὑποχρεώσεις πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ ἐθνικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονηματισμοῦ, τὸν ὅποιον φαίνεται, ὅτι εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ὁ συνάκτις τῆς εἰσγητικῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεως τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ Τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως καὶ ὀργανώσεως τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσως» τὸ 1959, προβλέψας μάλιστα καὶ περὶ ἰδρύσεως καὶ ἁ' Ἐθνικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου» καὶ διαπρεπεῖς κοινουβουλευτικοὶ ἀγορηταὶ κατὰ τὴν σχετικὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου «περὶ εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Κοινὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἀγοράν»

ὡς καὶ ὁ κ. Ε. Παπανοῦτσος εἰς δύο ἄρθρα του σχετικὰ δημοσιευθέντα εἰς τὸ «Βῆμα» τῆς 8 καὶ 15 Μαρτίου 1962 ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ψηφισθέντος σχετικοῦ νόμου. Ὁ κ. Παπανοῦτσος, μετὰ τὸν ὅποιον διαφωνοῦμεν ριζικῶς εἰς πολλὰ σημεία τῆς ἰδεολογίας μας, συμμερίζομενος τοὺς ἐν τῇ Βουλῇ διατυπωθέντας φόβους τοῦ κ. Στ. Στεφανοπούλου, ἐκφράζει, ἐκ διαφόρου βεβαίως σκοπιᾶς κρίνων τὰ πράγματα, «τὰς ἀνησυχίας του», μήπως διὰ τῆς προβλεπομένης νὰ ἐπέλθῃ διὰ τῆς οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς ἐνώσεως τῶν λαῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινωνίας «διαχύσεως καὶ κράσεως εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ἠθῶν καὶ τοῦ πνεύματος» δὲν θὰ εἶναι εὐκόλος «εἰς τὴν Ρωμαιοσύνην» ὅπως ὀνομάζει ὁ κ. Παπανοῦτσος τὸν Ἑλληνισμόν) ἡ ἐπιβίωσις αὐτῆς ὡς «πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς καὶ ὡς ἱστορικῆς παρουσίας» καὶ δὴ ὅτι δὲν θὰ εἶναι εὐκόλος «ἡ σωτηρία τῶν δύο ἐθνικῶν μας κεφαλαίων, τῆς Νοελληνικῆς γλώσσης καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας μας». Δὲν συμμερίζομεθα πλήρως τὰς ἀνησυχίας ταύτας τοῦ κ. Παπανοῦτσου, διότι πιστεύομεν μετὰ τοῦ κ. Στεφανοπούλου (καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν καὶ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως), ὅτι «ἡ Ἑλλὰς μετὰ τὰς ἐνδογενεῖς ἠθικὰς καὶ πνευματικὰς τῆς ἀξίας, μετὰ τὴν μακροαῖωνα ἀνθρωπιστικὴν τῆς, παράδοσιν καὶ μετὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ὄχι μόνον δὲν πρόκειται νὰ ἐξαφανισθῆ μέσα εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν ἔνωσιν, ἀλλ' ἀντιθέτως θὰ εἶναι πλουσιωτέρα ἢ εἰς αὐτὴν πνευματικὴ τῆς εἰσφορά». Τὸ πιστεύομεν ἀκραδάντως. Ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως, ὅτι θὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἀποτελεσματικῶς ἐκ τῆς ἐπισήμων ἐλληνικῆς πλευρᾶς τὰ ἐκ τοῦ παρελθόντος ὑπολείμματα τῶν ὀλισθητικῶν καὶ ψευδοπροοδευτικῶν ἰδεῶν ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν μας ἐκπαίδευσιν καὶ ὅτι θὰ καταβληθῆ πᾶσα φροντίς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκπαιδευτικῆς μας μεταρρυθμίσεως, ὅπως ἐφοδιασθῆ ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ μετὰ τὰ κατάλληλα ἀντίροπα καὶ διδαχθῆ ἡ ἐθνικὴ μας νεολαία ἐπαρκῶς μαζὶ μετὰ τὴν πάτριον ἱστορίαν καὶ τὴν πάτριον πίστιν, τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν ὀρθοπραξίαν. Καὶ ἰδοὺ διατὶ φωνάζουν καὶ ἀγωνίζονται οἱ «φανατισμένοι θεολόγοι». Τὸ παράδειγμα τῆς νεωτάτης Δυτικῆς Γερμανικῆς Σχολικῆς Νομοθεσίας δύναται νὰ μᾶς ἀποβῆ πολὺ χρήσιμον, λαμβανομένου μάλιστα πρὸ ὀφθαλμῶν τοῦ ἰθύνοντος ρόλου, τὸν ὅποιον διαδραματίζει εἰς τὴν σύμπηξιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς «Κοινῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀγορᾶς», ἡ Δυτικὴ Γερμανία, ὡς καὶ τοῦ ζωηροτάτου τῆς διαφέροντος καὶ διὰ τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὸ θετικὸν σημεῖον τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς συνεδρίας τῆς 13.4.62 τῆς Βουλῆς. Δύο λέξεις καὶ διὰ τὸ ἀρνητικὸν σημεῖον τῶν ἐν λόγῳ πρακτικῶν. Ἀνεγνώσαμεν ἐπισταμένως τὰς μακρὰς συζητήσεις τῶν πρακτικῶν τούτων καὶ εἶδομεν νὰ λέγωνται τόσα ὠραῖα καὶ σπουδαῖα πράγματα περὶ Δημοκρατίας καὶ Δικτατορίας, περὶ ἐννόμου τάξεως καὶ λαϊκῶν καὶ ἀκαδημαϊκῶν ἐλευθεριῶν, ἀλλὰ δὲν συννητήσαμεν δύο λέξεις περὶ τῶν αἰτίων τῆς προσφάτου φοιτητικῆς ἀναταραχῆς, ἡ ὅποια ὑπῆρξε καὶ ἡ ἀφορμὴ ὅλης τῆς συζητήσεως, δὲν ἀνεύρομεν δύο λέξεις περὶ τῆς σημασίας τῆς θρησκείας καὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ τὸν ἐλληνικὸν λαόν. Αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ πικρότατον παράπονον ὄχι

μόνον τῶν θεολόγων, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐσεβοῦς μερίδος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὴν ὁποίαν ἐπὶ τῇ βιάσει προσφάτων θλιβερῶν γεγονότων, θέλομεν νὰ φανταζώμεθα ἀρκετὰ ἰσχυράν.

Τελειώνομεν μὲ μίαν θερμὴν ἐκκλησίαν πρὸς τὴν ἀξιότιμον ἐπιτροπὴν καὶ ἰδιαίτερος πρὸς τὸν ἀξιότιμον παλαιὸν συνάδελφον καὶ φίλον μας κ. Ὑπουργόν, ὁ ὁποῖος ἐν τέλει ἔχει νὰ λάβῃ καὶ τὰς ὀριστικὰς καὶ ὑπευθύνους ἀποφάσεις του. Στῶμεν καλῶς καὶ ἀναμετρῶμεν ὅλοι τὰς εὐθύναις μας. Τὰ ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα δὲν ἀλλάζουν εὐκόλως οὔτε αἱ ἐκπαιδευτικαὶ μεταρρυθμίσεις ἐπιχειροῦνται συχνά. Διερχόμεθα μίαν κρίσιμον καμπὴν εἰς τὴν ἱστορίαν τόσο τῆς χώρας μας, ὅσον καὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς μας νομοθεσίας. Τὰ πραγματικὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ μας, λαοῦ συνυφασμένου ἀπὸ πολλῶν αἰώνων μὲ τὴν Ὀρθοδοξίαν, ἐπιβάλλουν νὰ προσέξωμεν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὴν ἐθνοπρεπῆ μόρφωσιν καὶ τὸν θρησκευτικὸν καὶ ἠθικὸν φρονηματισμὸν τῆς νεολαίας μας, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τοὺς περιστοιχοῦντας αὐτὴν παντοίους κινδύνους καὶ φανῇ ἀνταξία τῆς Ἱστορίας τῶν πατέρων τῆς. Πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλεται ἡ διατήρησις διώρου καθ' ἑβδομάδα θρησκευτικῆς διδασκαλίας εἰς ἀπάσας τὰς τάξεις τῆς 1ε Γενικῆς καὶ τῆς Μέσης Τεχνικῆς Ἐκπαιδευσεως καὶ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν. Δὲν πρόκειται περὶ ἐξοικονομήσεως θέσεων, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐπιβιώσεως τοῦ γένους μας εἰς τὴν νέαν κοσμογονίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχομεν εἰσέλθει, ἐπιβιώσεως, τὴν ὁποίαν θὰ ἐξασφαλίσωμεν, ὡς συνέβη καὶ ἐν τῷ παρελθόντι, μὲ τὴν ἀνάλογον καὶ κατάλληλον καὶ σύμμορφον πρὸς τὴν μακραίωνά μας ἱστορίαν ἐθνικὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς νεολαίας καὶ τοῦ λαοῦ.

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Υ.Γ. Μὲ αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν ἐτελειώναμεν τὰ ἐν τῇ «Καθημερινῇ» τῆς 27 καὶ 29 Μαΐου ἐ.ε. ἄρθρα ἡμῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Θρησκεία καὶ Παιδεία ἐν Ἑλλάδι». Ἐφ' ὅσον ὅμως τὰ ἄρθρα ταῦτα φιλοξενοῦνται καὶ ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ», αἰσθανόμεθα τὴν ὑποχρέωσιν, εὐρισκόμενοι πλέον ἐν στενωτέρῳ καὶ οἰκειτέρῳ πρὸς ἡμᾶς τοὺς θεολόγους κύκλῳ, νὰ ἀπευθύνωμεν καὶ μίαν ἄλλην ἐκκλησίαν πρὸς αὐτοὺς τοὺς θεολόγους παρόντας ἢ μέλλοντας καθηγητὰς τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων, τὴν ἐξῆς ἐκκλησίαν:

Ἀγαπητοὶ φίλοι καὶ συνάδελφοι. Ἀγωνιζόμενος ἐν τῷ μέτρῳ τῶν ἀσθενῶν μου δυνάμεων ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς ἀκραιότητος (ἐξ ἐπόψεως ὠρῶν διδασκαλίας) τῆς θρησκευτικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας ἐν τῇ ἐθνικῇ ἡμῶν ἐκπαιδευσίᾳ

ἤκουσα ἐκ διαφόρων πλευρῶν, τόσο ἀπὸ ἐκπαιδευτικῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ πολιτικῶν καὶ δὴ ἀπὸ πρόσωπα μετέχοντα τῆς Κυβερνήσεως, ἀκόμη δὲ καὶ ἀπὸ ἀνωτέρους ἐκκλησιαστικῶν, ἃν θέλετε μάλιστα καὶ ἀπὸ ἀρχιερεῖς, νὰ ἀντιπαρατηροῦν, ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας εἰς τὴν ἐκπαιδευσιν δὲν εἶναι τόσο πρόβλημα διατιθεμένου δι' αὐτὴν χρόνου, ὅσον διδασκτικοῦ προσωπικοῦ, πρόβλημα ἐπιστημονικῆς καταρτίσεως καὶ πρὸ παντὸς ἐνθεοῦ ζήλου καὶ ἤθους ἀκραιφνῶς χριστιανικοῦ τῶν διδασκόντων θεολόγων. Καὶ εἰς μὲν τὴν παρατήρησιν ταύτην, ἢ ὁποῖα ὑπέκρυπτεν μετατόπισιν τοῦ προβλήματος, ἐδόθη ἢ προσήκουσα ἀπάντησις. Ἄλλ' ὅμως πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἐν λόγῳ παρατήρησις ἀποτελεῖ συγχρόνως καὶ ἀπόδειξιν σοβαρᾶς, σοβαρωτάτης πλευρᾶς τοῦ ζητήματος, τοῦ ὁποίου ὅσον καὶ ἂν ἀποτραπῇ σήμερον δυσμενῆς λύσις, δὲν θὰ παύσῃ νὰ ὑποβόσκη ἢ κρίσις, διὰ νὰ ἐκσπάσῃ αὐριον ἢ μεθαύριον ὀξύτερα καὶ ἀπειλητικωτέρα δι' αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τοῦ μαθήματος ἐν τῇ ἐθνικῇ ἡμῶν ἐκπαιδευσίᾳ. Ἐν ὄψει λοιπὸν τῆς σοβαρότητος τῆς πλευρᾶς ταύτης καὶ τῶν κινδύνων τῶν ἐπικρεμασμένων ἐκ τῆς παραμελήσεως αὐτῆς, αἰσθανόμεθα τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κάμωμεν θερμὴν ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τὸν ἐκπαιδευτικὸν θεολογικὸν ἡμῶν κόσμον, ὅπως ἀσχοληθῇ τὸ ταχύτερον καὶ δὴ συντόμως περὶ τὸ πρόβλημα τοῦτο, καθιστῶν αὐτὸ ἀντικείμενον συζητήσεως ἐνὸς εἰδικοῦ συνεδρίου, τοῦ ὁποίου ἢ σύγκλησις, κατόπιν τῆς δεούσης προετοιμασίας, εὐχῆς ἔργον θὰ εἶναι νὰ γίνῃ τὸ πολὺ κατὰ τὰς προσεχεῖς διακοπὰς τῶν Χριστουγέννων μὲ κύριον θέμα «Ἡ θέσις τοῦ θεολόγου εἰς τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἐκπαιδευσιν», προσκαλουμένων καὶ ἀμφοτέρων τῶν Θεολογικῶν σχολῶν.

Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη, ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῶν διατρεξάντων κατὰ τοὺς παρελθόντας μῆνας, θὰ ἔχῃ ἤδη ὠριμάσει καὶ ὅτι θὰ ἐπραγματοποιεῖτο καὶ ἀνευ τῆς ἰδικῆς μας ὑποδείξεως.

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΥΠΟ

ΑΡΧΙΜ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΑΘ. ΚΑΛΥΒΑ

Ἀθήναι 1962. Σελ. 311.

Τιμᾶται δρχ. 30.

Ἐκδοσις Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος «Κυψέλη». Πωλεῖται εἰς τὰ κεντρικὰ Βιβλιοπωλεῖα ὡς καὶ παρ' ἡμῖν.

ΜΕΡΙΚΑΙ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΣΗΜΕΡΟΝ*

Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς πρώτας οἰκουμενικὰς συναντήσεις (Λωζάννη 1927) ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Ἀγχίδος Νικόλαος Βελμιρόβιτς ἔθεσε μίαν πολύτιμον βάζιν. Ἐὰν κανεὶς διερωτᾶται διὰ τὰ μεγάλα θεολογικὰ θέματα, εἶπε, «ἀε ἐρωτήση τὸν Θεὸν ἐπ' αὐτοῦ» διὰ νηστείας καὶ προσευχῆς μετὰ δακρύων ἅς παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν καὶ Ἐκεῖνος θὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀλήθειαν, ὅπως πάντοτε τὴν ἀπεκάλυψε εἰς τοὺς ἁγίους... «Ὅλα ὅσα εἶπομεν περὶ τῶν μεγάλων Χριστιανικῶν μυστηρίων δὲν εἶναι ἰδική μας γνώμη (ἐὰν ἦτο ἰδική μας γνώμη, δὲν θὰ εἶχε καμμίαν ἀξίαν), ἀλλ' εἶναι ἡ συσσωρευμένη πείρα τῶν Ἀποστόλων εἰς τοὺς παλαιούς καιρούς καὶ τῶν ἁγίων μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Διότι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ζῆ ὅχι μὲ γνώμας, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐμπειρίαν τῶν ἁγίων, ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι σήμερον. Ἡ γνώμη τῶν μορφωμένων ἀνθρώπων εἶναι θαυμαστῶς εὐφυῆς καὶ ὅμως ἐσφαλμένη, ἐνῶ ἡ πείρα τῶν ἁγίων εἶναι πάντοτε ἀληθινή. Ἐκεῖνος ποὺ εἶναι πράγματι ἀληθὴς εἶναι Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.»

Τὸ βασικὸν εἶναι νὰ ἴδωμεν καὶ ἡμεῖς τί ἔχει νὰ μᾶς εἴπῃ ἡ χριστιανικὴ μας παράδοσις ὡς πρὸς τὸ χριστιανικὸν μας χρέος σήμερον. Ὅταν λέγωμεν ἐδῶ παράδοσιν, ἐννοοῦμεν τὴν Π. Διαθήκην, τὴν Κ. Διαθήκην καὶ τὴν μετὰ ταῦτα πείραν τῶν ἁγίων. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸν τεράστιον αὐτὸν θησαυρὸν τῶν τεσσάρων χιλιάδων ἐτῶν ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ μέχρι σήμερον—δὲν τὸν ἔχομεν ἐκμεταλλεῦσθαι ὅσον πρέπει. Τὸ πλούσιον φῶς τὸ ὁποῖον πλημμυρίζει τὴν ἁγίαν Γραφήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἁγίων, δὲν τὸ ἔχομεν πάντοτε ὀδηγῶν εἰς τὰς τρίβους μας. Πολλὰ σημεῖα τῆς Βίβλου μένουσιν σκεπασμένα ἢ παραγνωρισμένα ἢ γίνονται ἀπλῶς ἀντικείμενον θεωρητικῆς ἐρεῦνης, χωρὶς νὰ προσπαθοῦμε νὰ ἀντλοῦμεν ἀπὸ αὐτὰ καθημερινῶς ἓνα ζωντανὸν προσωπικὸν μῆνυμα. Τὸ ἴδιο ἢ καὶ περισσότερο συμβαίνει μὲ τὴν ζωὴν τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ. Ἀποτελοῦν συνήθως δι' ἡμᾶς ἀντικείμενον ἱστορικῆς ἀναδιφήσεως ἢ εὐλαβικῆς ἐνατενίσεως, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἀφήνομεν κατὰ κανόνα νὰ θέσσουν μερικὰ φλογερὰ ἐρωτηματικὰ στὴν ὑπαρξίν μας. Καὶ ὅμως οἱ κατὰ καιρούς ἀνθρώποι τοῦ Θεοῦ, καὶ συγκεκριμένως οἱ προφῆται, οἱ μάρτυρες καὶ οἱ ἄσκηταί, ἔχουν νὰ εἴπουν κάτι ἀπολύτως ἐπιτακτικὸν εἰς τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον, κάτι πολὺ οὐσιωδέστερον ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην καὶ ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ ὑπερνικήσωμεν ἢ μᾶλλον νὰ ὑπερνικῶμεν διὰ συνεχοῦς αὐτοεξαγνισμοῦ τὴν ὑποκειμενικὴν καὶ ἐγκοσμιοκρατικὴν σκέψιν μας, ὥστε νὰ ἐπιτύχωμεν μίαν ἐκ νέου ἀνακάλυψιν τοῦ μηνύματος τῆς ἀγ. Γραφῆς καὶ τῶν ἁγίων.

1. Ἐνα βασικὸν στοιχεῖον τοῦ κηρύγματος τῶν προφητῶν τῆς Π. Διαθήκης καὶ τοῦ Προδρόμου καὶ τῶν μετέπειτα ἁγίων εἶναι τὸ «μετανοεῖτε».

* Εἰσήγησις ἀποσταλεῖσα εἰς τὸ Συνέδριον Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (Nyborg Δανίας, Ὀκτώβριος 1962),

Τὸ κήρυγμα τῆς μετανοίας ὄχι μόνον πρὸς τοὺς ἀπίστους, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς πιστοὺς ὄχι μόνον πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς. Ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ βασικὴ παραβολὴ τοῦ Σωτῆρος μας εἶναι ἡ παραβολὴ τῆς μετανοίας τοῦ ἄσωτου. Καὶ σήμερον, ὅταν κάμνωμεν λόγον περὶ κηρύγματος μετανοίας, δὲν πρέπει νὰ ἐννοοῦμεν ὅτι τοῦτο θὰ ἀπευθύνεται μόνον εἰς τοὺς ἐκτὸς τῆς ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐντὸς αὐτῆς. Θὰ εἶναι μία συνεχὴς διακήρυξις τῆς ἀναγκαιότητος τῆς ριζικῆς ἀλλαγῆς καὶ διορθώσεως τῶν ψυχῶν μας ἐνώπιον τῆς ἀπείρου ἀγιότητος τοῦ Θεοῦ. Ἡ χριστιανικὴ μετάνοια δὲν εἶναι κάτι ἐπιφανειακὸν καὶ ἐπιπόλαιον, ἀλλὰ μία βαθειὰ καὶ ριζικὴ κατάστασις, ἡ ὁποία ἐκφράζεται μὲ τὴν λέξιν «πένθος» καὶ ἡ ὁποία ἐπαινεῖται ὡς κάτι ἀπαραίτητον ἀπὸ τὸν δεῦτερον μακαρισμὸν τοῦ Κυρίου. Οἱ ἀρχαῖοι πατέρες τῆς ἐρήμου φαίνεται ὅτι ἐνόησαν πολὺ καλὰ αὐτὸν τὸν μακαρισμὸν καὶ διὰ τοῦτο ἀφιέρωσαν τὴν ζωὴν των εἰς μίαν διαρκῆ μετάνοιαν μετὰ δακρύων. (Βλέπε σχετικὰς μελέτας τοῦ π. Haus Herr περὶ Πένθους καὶ τοῦ π. Len Gillet περὶ Δακρύων.). Ἡ σημερινὴ Εὐρώπη ἐνθυμεῖται ὅσον πρέπει τὸ μεγάλο αὐτὸ διδάγμα τῆς ἀρχαίας Ἀνατολῆς;

2. Ἀλλὰ καὶ ὁ πρῶτος μακαρισμὸς τοῦ Κυρίου φαίνεται λησμονημένος ἀπὸ τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον. Καὶ μόνον ἡ λέξις «πτωχεῖα τοῦ πνεύματος» ἤχει κάπως παράξενα στὰ αὐτιά τοῦ πολιτισμένου Εὐρωπαίου. Καὶ ὅμως ὁ Θεάνθρωπος ἀπὸ ἐκεῖ ἀρχίζει τὴν διδασκαλίαν Του. Ὁ μέγας Παῦλος καλλιεργεῖ ἐντόπως τὸ ταπεινὸν φρόνημα καὶ πιστεύει ὅτι εἶναι ὁ ἐλαχιστότερος ὄλων τῶν χριστιανῶν καὶ ὁ πρῶτος τῶν ἁμαρτωλῶν. Δὲν θέλομεν νὰ ἀναφέρωμεν τὰ παραδείγματα τῶν παλαιῶν ἁγίων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ὡς πραγματικὸν θεμέλιον τῆς πνευματικῆς των ζωῆς τὴν ταπεινοφροσύνην, δηλαδή τὴν συναίσθησιν τῆς ἀνεπαρκείας των. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅμως, ὅτι καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν μας παρ' ὅλην τὴν τεραστίαν ἀνάπτυξιν τῆς σκέψεως, τῆς ἐρεῦνης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, οἱ ἅγιοι τὸ ἴδιον θεμέλιον εἶχαν. Αἱ δύο μεγάλαι μορφαὶ τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος, ὁ Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης καὶ ὁ Σεραφεῖμ τοῦ Σαρώβι, μέσα ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀτμόσφαιραν ἐζητοῦσαν τὸν Χριστὸν λυτρωτὴν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν αἰῶνα μας δύο ἀντίστοιχοι μορφαί, ὁ Εὐσέβιος Ματθόπουλος καὶ ὁ Ἰωάννης τῆς Κροστάνδης, ἀνέπνεαν πάντοτε μέσα εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς βαθειᾶς ταπεινώσεως καὶ τῆς πτωχείας τοῦ πνεύματος. Ἴσως ὁ Θεὸς τοὺς ἀνέδειξεν εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῆς τόσης ἀνταρκείας ὡς μάρτυρας τῆς μεγάλης ἀληθείας, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅσον καὶ ἂν εἶναι πολιτισμένος καὶ μορφωμένος, δὲν εἶναι πλούσιος. Πλούσιος εἶναι ὁ πτωχὸς τῷ πνεύματι ὁ ὁποῖος ζητεῖ τὸν πλοῦτον τοῦ Θεοῦ.

3. Μία ἄλλη παρεμφερῆς ἐννοια ἀρκετὰ λησμο-

νημένη και παραγνωρισμένη ἀπὸ τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον τῆς Δύσεως εἶναι ἡ ν η σ τ ε ἰ α. Καὶ ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀγνοήσῃ κανεὶς ὅτι οἱ μεγαλύτεροι ἄνδρες τῆς ἀποκαλύψεως ὅπως ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Πρόδρομος, ἐφήρμοσαν αὐτὴν τὴν τακτικὴν εἰς τὴν ζωὴν των. Δὲν ἔμπορεῖ κανεὶς ἐπίσης νὰ παρίδῃ ὅτι μὴά τόσον εὐρεῖα διάνοια, ὅπως ὁ Παῦλος, λέγει: «ὕπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ» (Α' Κορ. θ' 27). Ἀλλὰ καὶ ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς Του, ὅταν δὲν κατάρθωσαν νὰ ἐξαγάγουν τὸ δαιμόνιον: «Τοῦτο τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ» (Ματθ. ιζ' 21).

Τὸ βασικὸν εἶναι νὰ ἐννοήσῃ κανεὶς ὅτι ἡ νηστεία δὲν εἶναι ζήτημα τεχνικῆς, ἀλλὰ ἀσκήσεως, ἡ δὲ ἀσκήσις εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὸν χριστιανικὸν ἀγῶνα. Τὸ ὅτι ἡ ἀσκήσις, ἡ ὁποία ἀπετέλεσε τὴν δόξαν τοῦ ἀρχαίου χριστιανισμοῦ, περιεφρονήθη κατὰ τοὺς νεωτέρους αἰῶνας, τοῦτο δὲν ἔμεινε χωρὶς συνέπειας. Μόνον ἓνας χριστιανισμὸς τῆς ἀσκήσεως ἔμπορεῖ νὰ δώσῃ ἀγίους καὶ ὄχι ἓνας χριστιανισμὸς τῆς ἀνέσεως. Ἡ χριστιανικὴ ἀσκήσις δὲν εἶναι μόνον ἓνα ἐπίτευγμα! Ἐξικνᾷ ἀπὸ μίαν πολὺ ρεαλιστικὴν θεώρησιν δύο ἰσχυρῶν ἀντιθέτων, δυνάμεων, τοῦ φρονήματος τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ Σατανᾶ, τὰς ὁποίας δυνάμεις τόσον παραγκώρῃσε ἐν τῇ αἰσιοδόξῳ αὐταρχείᾳ καὶ ἀφελείᾳ του ὁ νεώτερος ἀνθρωπισμὸς.

4. Σχετικὴ εἶναι καὶ ἡ ἔννοια τῆς περισυλλογῆς καὶ τῆς περιοδικῆς ἀπομονώσεως πρὸς πνευματικὸν ἀνεφοδιασμόν. Τὸ πολὺτιμον αὐτὸ δίδαγμα δὲν μᾶς τὸ δίδουν μόνον οἱ ἐρημίται τῆς ἀρχαίας Θηβαίδος, ἀλλὰ καὶ οἱ μεγαλύτεροι ἀναμορφωταὶ τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ κόσμου. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λησμονοῦμεν ὅτι ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἡλίας, ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ Μ. Βασίλειος καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐξεκίνησαν ἀπὸ τὴν ἔρημον, δηλαδὴ ἀπὸ μακρὰν περίοδον μονώσεως καὶ ἐντατικῆς ἐπικοινωνίας μὲ τὸν Θεόν. Ἡμεῖς ἀντιθέτως νομίζομεν ὅτι ὅσον περισσότερα Πανεπιστημιακὰ διπλώματα συσσωρεύομεν, τότε θὰ εἴμεθα κατὰλληλοι διὰ μίαν ἀποστολικὴν ἐργασίαν μέσα εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ἓνα εἶδος ἀκτιβισμοῦ καὶ ἐπιστημονισμοῦ κινδυνεύει νὰ ἀπορροφήσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Δὲν ἔμποροῦμεν ἀκόμη νὰ λησμονοῦμεν ὅτι ὁ Κύριός μας, ὄχι μόνον ὁ ἴδιος ἀπεσῦρετο εἰς τὰς ἐρήμους δι' ὄλονυκτίους συνεντεύξεις μὲ τὸν Πατέρα Του, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς μαθητάς Του ἔδωκε σαφῆ ἐντολήν: «Ἵπάγετε εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον» (Μαρκ. ζ' 31).

Εἶναι εὐτύχημα ὅτι ὁ σύγχρονος χριστιανικὸς κόσμος, κάτω ἀπὸ τὴν καταθλιπτικὴν πίεσιν τῆς μηχανοκρατίας, ἀρχίζει νὰ ἀνακαλύπτῃ αὐτὸν τὸν λησμονημένον θησαυρὸν καὶ νὰ θεωρῇ τὴν περισυλλογὴν ἀπαραίτητον διὰ τὴν ὀμαλὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπου.

5. Καὶ ἡ ἔννοια τοῦ μαρτυρίου ἔχει ἀτονίσει εἰς ἓνα μεγάλο μέρος τῆς χριστιανοσύνης. Βεβαίως δὲν λέγει κανεὶς νὰ ἐπιζητῶμεν τὸν μαρτυρικὸν θάνατον ἐκεῖ ὅπου δὲν παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη. Δὲν θὰ ἔπρεπε ὅμως νὰ αἰσθανώμεθα πολὺ περισσότερον τὸ μαρτύ-

ριον τῶν ἐν τῇ πίστει ἀδελφῶν μας; Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ βαστάζωμεν ἀλλήλων τὰ βάρη καὶ νὰ σηκώνωμεν τὸν σταυρὸν ἐκείνων; Οἱ σημερινοὶ ἐλεύθεροὶ λαοὶ τῆς Δύσεως λησμονοῦν συχνότατα τὴν μεγάλην τιμὴν ἢ ὁποία προσγίνεται εἰς τὸ μυστικὸν σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Λησμονοῦν ὅτι χιλιάδες ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν βαστάζουν τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ σώματι αὐτῶν (Γαλ. ζ' 17). Λησμονοῦν ἀκόμη ὅτι τὸ μαρτύριον εἶναι οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας, ὅτι «τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων ποτίζει πάντοτε τὸ δένδρον τοῦ χριστιανισμοῦ». Καὶ τὸ ποτίζει ὄχι μόνον δυνάμει μιᾶς ἀσυλλήπτου μεταφυσικῆς, ἀλλὰ δύναται νὰ ποτίζῃ κάθε ἡμέραν τὸ δένδρον τοῦ ἀτομικοῦ μας χριστιανισμοῦ, τῶν προσπαθειῶν μας καὶ ἐν γένει τῶν ἔργων μας. Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἡ συνελθὴς αἰσθησις τοῦ μαρτυρίου, ἡ ἀδιάκοπος μνήμη τοῦ Σταυροῦ, τὸ πνεῦμα τῶν κατακομβῶν εἶναι ἀπαραίτητον στοιχεῖον διὰ τὴν πορείαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἄς προσπαθῆσωμεν, ἔστω καὶ τώρα, νὰ μὴ πάη χαμένο τὸ αἷμα τοῦ ἐχύθη ὑπὲρ Χριστοῦ εἰς τὴν ἐποχὴν μας.

6. Δὲν θὰ ἀναφέρωμεν δύο ἄλλα βασικὰ στοιχεῖα τοῦ, Εὐαγγελικοῦ μηνύματος, τὴν πρωταρχικὴν ἀνάγκην τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης, διότι, δόξα τῷ Θεῷ, καταβάλλονται ἀρκεταὶ σχετικαὶ προσπάθειαι ἀπὸ τὰς διαφόρους Ἐκκλησίας τῆς Δύσεως. Θὰ ἠθέλαμεν ὅμως νὰ τελειώσωμεν μὲ τὸ ἐξῆς: Τὴν προσμονὴν τοῦ Ἰησοῦ. Φαίνεται κάπως γενικὸν αὐτὸ, θὰ ἔμποροῦσε ὅμως κανεὶς νὰ ὑπογραμμίσῃ, ὅτι ἔχομεν περισσοτέραν ἀνάγκην τῆς αἰσθήσεως τοῦ Χριστοῦ ὡς ἐσταυρωμένου ὡς θυσιαζομένου καὶ ὡς προσφερομένου εὐχαριστιακῶς διὰ τοῦ σώματός Του καὶ τοῦ αἵματός Του. Τὸ παράγγελμα τοῦ Λυτρωτοῦ: «τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν» (Λουκ. κβ' 19) καὶ ἡ ἔμφασις τοῦ ἀποστόλου Παύλου «τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλομεν» (Α' Κορ. ια' 26), καθὼς καὶ ἡ συγκλονιστικὴ ἐμπειρία τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰῶνων μᾶς διαφεύγουν πολλάκις, μᾶς εἶναι κάτι πολὺ μακρὸν καὶ ξεθωριασμένον.

Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ ὡς ἀπορρέοντα ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν ἀγίαν Γραφὴν καὶ ἀπὸ αὐθεντικοὺς μάρτυρας τῆς Παραδόσεως, τὰ θεωροῦμεν ζωτικὰ καὶ ἀπαραίτητα διὰ τὴν οἰκοδόμησιν ἐνὸς χριστιανικοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀποστολικὸν ἔργον τῶν ἐκκλησιῶν σήμερον. Χωρὶς αὐτοὺς τοὺς λίθους φοβοῦμεθα ὅτι τὸ οἰκοδόμημα θὰ παρουσιάσῃ ἐπικίνδυνα κενά.

Τέλος μίαν πιθανὴν ἔνστασις θὰ ἦτο μήπως μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα ἐνθυμίζουν Ἀνατολικὴν πνευματικότητα. Βεβαίως, ἀλλὰ πῶς νὰ τὸ κάμωμεν, ἡ ἀγία Γραφή—καλῶς ἢ κακῶς—ἐγράφη εἰς τὴν Ἀνατολήν, οἱ προφῆται καὶ οἱ ἀπόστολοι ἦσαν, ὑποθέτομεν ἀνατολίται. Καὶ φαίνεται, ὅτι πρέπει νὰ τοὺς ἀκολουθοῦμεν....

ΗΛΙΑΣ Δ. ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
Ἀρχιμανδρίτης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

**Θά ἦτο εὐλογία δι' ὀλόκληρον
τὸν χριστιανικὸν κόσμον.**

Ἀσφαλῶς ἡ Ῥωμαιοκαθολικὴ Σύνοδος, ἥτις κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας συνέρχεται ἐν Βατικανῷ ἀποτελεῖ ἓνα σταθμὸν εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ ἔκβασις τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου ταύτης θά ἀποδείξῃ, εἴαν θά ἀνοίξῃ ἢ εἴαν θά παραμείνῃ κλειστός ὁ δρόμος τῆς συνεννοήσεως μετὰ τοῦ ὀρμαιοκαθολικοῦ κόσμου.

Ἡ ὀρθόδοξος συνείδησις καὶ ψυχὴ, ἐντὸς τῆς ὁποίας πάλεται τὸ πνεῦμα τῶν ἀειμνήστων Φωτίου, Κηρουλαρίου, Ἰωσήφ Βρυνελίου, Μάρκου Εὔγενικοῦ, Γεωργίου Σχολαρίου κ.ἀ. δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δεχθῇ συμβιβασμὸς μετὰ τὴν Παπικὴν Ἐκκλησίαν, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐμμένει εἰς τὰς θεμελιώδεις πλάνας τῆς, αἱ ὁποῖαι τὴν ἀπεμάκρυναν ἐκ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὡς καὶ εἰς τὰς παραλόγους ἀξιώσεις τῶν παπῶν, ὅπως εἶναι τὰ δόγματα περὶ τοῦ πρωτείου καὶ περὶ τοῦ ἀλαθῆτος τοῦ Πάπα. Δι' αὐτό, ἄς προσερχώμεθα νὰ ἐπιστρέψῃ ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία εἰς τὸ Πνεῦμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς, ἥτις κρατεῖ ἀναλλοίωτον καὶ ἀπαραχάρακτον τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ ἀλήθειαν τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων.

Ἀληθῶς, θά ἦτο εὐλογία δι' ὀλόκληρον τὸν χριστιανικὸν κόσμον, εἴαν οἱ ἡγέται τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ὁμολογουμένως ἔχει ἀξιόλογον ὀργάνωσιν, πειθαρχίαν καὶ ἱεραποστολικὴν δρασίαν, ἀποβάλουν τὰς παραλόγους ἀξιώσεις τῶν καὶ ἐπιστρέφουν ἐν ταπεινοφροσύνῃ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Πρέπει ἡ Ῥωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία νὰ συναισθανθῇ βαθέως τὴν ἐκτροπὴν τῆς, νὰ μετανοήσῃ εἰλικρινῶς δι' ὅσα δεινὰ προεκάλεσε κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, νὰ συνεργήσῃ δὲ ταπεινοφρόνως καὶ συνετῶς, ὥστε νὰ ἐπικρατήσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ. Ὅταν συμβῇ αὐτό, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἢ ὁποῖα, ὡς γνωστὸν προσεύχεται ἀδιαλείπτως «ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως» προθύμως θά συγχωρήσῃ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὴν ἠδίκησαν. Ὡς ἐλέχθη, τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν μας πρέπει νὰ προηγηθῇ ἡ συνεννόησις καὶ ἔνωσις τῶν ψυχῶν μας. Εἴθε λοιπὸν ὁ Θεὸς νὰ φωτίσῃ τοὺς μετέχοντας τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς Συνόδου, ἵνα στρέφουν τὰ βλέμματα καὶ τὴν δραστηριότητά των πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην.

**Ἡ ὀλοκλήρωσις τῆς ἐκδόσεως
τῶν Κατηχητικῶν Βοηθημάτων.**

Πραγματικὸς σταθμὸς εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι, ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας συνετελέσθη ἡ ὀλοκλήρωσις τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἑνιαίων Κατηχητικῶν Βοηθημάτων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

διὰ τῆς δημοσιεύσεως καὶ τῆς τρίτης καὶ τελευταίας σειρᾶς τῶν μαθημάτων τῶν παντὸς τύπου Κατηχητικῶν Σχολείων. Ἡ συγγραφή τῶν Βοηθημάτων τούτων ἐγένετο συμφώνως πρὸς Ἀναλυτικὰ Προγράμματα, ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ ἐξαρθῇ, ὅτι τὰ νέα Ἑνιαία Κατηχητικὰ Βοηθήματα ἔχουν ἐκδηλον μυσταγωγικὸν καὶ λειτουργικὸν χαρακτήρα, καὶ ἐπιδιώκουν κυρίως, οὐχὶ τὸν διὰ θρησκευτικῶν γνώσεων πλουτισμὸν τῆς διανοίας τῶν Κατηχητοπαίδων, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὴν ὑπ' αὐτῶν, μετὰ κατανοήσεως, βίωσιν τοῦ καθ' ὅλον Χριστιανικοῦ Μυστηρίου, ὡς τοῦτο ἐκφορᾶται καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ εἰς τὴν λατρευτικὴν ζωὴν τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἐπειτα ὅλος ἀξιοσημείωτον εἶναι, ὅτι εἰς τὰ νέα Κατηχητικὰ Βοηθήματα ἡ διάθροωσις καὶ προσφορὰ τῆς Κατηχητικῆς ὕλης γίνεται συμφώνως πρὸς τὰ αἰτήματα τῆς νεωτάτης θεωρίας τῆς μορφώσεως. Κατὰ ταῦτα, τὸ μορφωτικὸν ἔργον δὲν πρέπει νὰ προσφέρῃ τὰ ἐκάστοτε νέα μορφωτικὰ στοιχεῖα, διὰ τῆς προσθήκης αὐτῶν ἀπλῶς εἰς τὰ προηγούμενα, καὶ διὰ τῆς δημιουργίας ἐνὸς μηχανικοῦ ἀθροίσματος· ἀλλὰ δέον νὰ δομᾶται ἀπὸ τοῦ ὀργανικοῦ ὅλου τῶν μορφωτικῶν ἰδεωδῶν, ἵνα παρουσιάξῃ τὰ ἐπὶ μέρους μορφωτικὰ στοιχεῖα εἰς ἐπαλλήλους ὁμοκέντρον κύκλον, ὀλον ἐδρνομένον καὶ πλουτιζόμενον, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἡλικίαν ἢ τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τῶν μορφωμένων. Νὰ ἔχῃ πάντοτε καὶ ἐξ ἀρχῆς πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν κατεύθυνσιν, νὰ «μορφωθῇ ὁ Χριστὸς ἐν ἡμῖν».

Ἄς εὐχηθῶμεν, ὥστε ταχέως ἢ Ἀποστολικὴ Διακονία νὰ φέρῃ εἰς πέρας καὶ τὸ ἀρξάμενον ἤδη ἔργον τῆς δημιουργίας παντὸς εἶδους ἐποπτικῶν μέσων, εἰκόνων, φωτεινῶν καὶ μῆ, ταινιῶν, ραδιοσημῶν κ.λ.π., διὰ τῶν ὁποίων τὰ μαθήματα τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου θά καθίστανται ἐλκυστικώτερα καὶ ἀποτελεσματικώτερα διὰ τοὺς Κατηχητόπαιδας.

**Ἡ 1400ῆ ἐπέτειος ἀπὸ τῆς ἀνεγέρσεως
τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας.**

Καθ' ἃ μετέδωκεν ἡ «τουριστικὴ ὑπηρεσία πληροφοριῶν», ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ πανηγυρικὸν χαρακτήρα εἰς τὴν 1400ὴν ἐπέτειον ἀπὸ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐν Κωνσταντινουπόλει. Εἰς τὰς σχετικὰς προετοιμασίας ἐκλήθη νὰ βοηθήσῃ ἡ ἀμερικανὴς βυζαντινολόγος Βεατρίκη Μπλέθ. Ὁ πανηγυρισμὸς θά λάβῃ τὸν χαρακτήρα ἐνὸς «φεστιβάλ, τὸ ὅποιον θά ἀποτελέσῃ μεγάλῃν τουριστικὴν ἐκδήλωσιν διὰ τὴν Ἰσταμπούλ». Μάλιστα κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἐνεργειῶν τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατορῶν «θά ψηθοῦν ἑκατοντάδες ἄμνων, διὰ νὰ διανεμηθοῦν εἰς τοὺς πτωχοὺς». Ὡσαύτως θά γίνων ἐπιδείξεις εἰς τὸν

ἀρχαίον ἱππόδρομον τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Καὶ οἱ μὲν Τούρκοι θὰ περιορισθοῦν εἰς ἐξωτερικούς ἐντυπωσιακούς ἐορτασμούς. Ἀλλὰ τί θὰ πράξωμεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες; Καὶ ἡμεῖς ἀσφαλῶς πρέπει, κατ' ἄλλον πνευματικώτερον τρόπον, νὰ μετὰσχωμεν τοῦ ἐορτασμοῦ αὐτοῦ. Πρέπει ἰδίως νὰ ὑπομνήσωμεν εἰς τοὺς Ἑλληνόπαιδας, ὅτι ἡ Ἁγία Σοφία δὲν εἶναι μόνον τὸ ἀπαράμιλλον καὶ μοναδικὸν καλλιτέχνημα τῆς Βυζαντινῆς τέχνης, τὸ ὁποῖον συμβολίζει τὸν πνευματικὸν χαρακτήρα τῆς βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἀλλ' ὑπῆρξε τὸ κέντρον τοῦ χιλιετοῦς βίου τῆς βυζαντινῆς ἐλληνικῆς αὐτοκρατορίας, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἐλληνικὴ ψυχὴ ἐδημιούργησε πλείστας παραδόσεις καὶ θρύλους, οἵτινες ἀνεπτέρουν τὰς δουλείας τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, ὡς αὐτὰ κατοπτρίζονται εἰς τὴν δημοτικὴν ποίησιν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Καὶ σήμερον δι' ἡμᾶς ἡ Ἁγία Σοφία πρέπει νὰ εἶναι ἓν σύμβολον, τὸ ὁποῖον θὰ προσανατολίξῃ ἡμᾶς εἰς τὸν κόσμον τῶν ἰδεωδῶν, θὰ ἐμπνέῃ καὶ θὰ καθοδηγῇ.

Ὁ νέος ἅγιος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ρωσίας περὶ ἀναγνώρισεως ὡς ἁγίου τῆς ῥωσικῆς ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ῥώσου χαρακτηροῦν ὅλως ἰδιαιτέρως τὸν ὀρθόδοξον ἐλληνικὸν λαόν, ὅστις τιμᾷ ἀπὸ πολλοῦ τὸν ἅγιον τοῦτον, ἐορτάζων ἰδιαιτέρως αὐτὸν εἰς τὸν Νέον Προκόπιον τῆς Εὐβοίας, ἐνθα εὐρίσκεται καὶ ὀλόσωμον τὸ λείψανόν του.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ῥώσος ἔζησεν εἰς τὸ Προκόπιον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐνθα, ὡς αἰχμάλωτος τῶν Τατάρων κατὰ τὸν ρωσοτουρκικὸν πόλεμον, ἐπὶ αὐτοκράτορος Πέτρου τοῦ Α', ἐπωλήθη εἰς ἁγῶν ὀθωμανόν. Πιστὸς ὅμως εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἔζησε βίον χριστιανικόν, γενόμενος συγχρόνως ὁμολογητῆς καὶ διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπέθανε τὸ 1730 καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἀνεγνωρίσθη ὡς ὁ προστάτης ἅγιος τῶν Ἑλλήνων τῆς περιοχῆς ἐκείνης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐνθα εἶχε ζήσει. Μετὰ τὴν μικρασιατικὴν καταστροφὴν οἱ Ἕλληνες ἔφεραν μεθ' ἑαυτῶν τὸ λείψανόν του καὶ τὸ ἐτοποθέτησαν εἰς τὸ Νέον Προκόπιον Εὐβοίας, ὅπου καὶ ἐοτάζεται πανηγυρικῶς ἡ μνήμη του τὴν 27ην Μαΐου.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἐνότης.

Αἱ ἀπὸ ἐτῶν καταβαλλόμενα προσπάθειαι πρὸς κατάστροφισιν τῶν πολιτικῶν, οικονομικῶν καὶ πνευματικῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἐνοποίησιν τῆς Εὐρώπης, ἀποτελοῦν ἔργον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐνκαταίον. Ἡ γηραιὰ ἡπειρος ἡμῶν, ἥτις ἐπὶ αἰῶνας ἐδοκιμάσθη ἀπὸ τὴν ἀντίθεσιν τῶν ὑψηλοτέρων ἰδανικῶν καὶ τῶν φοβερωτέρων ἀνθρωπίνων παθῶν, διακρατοῦσα τὴν ἐλληνικὴν πνευματικὴν κληρονομίαν καὶ τὸ φῶς τῆς εὐαγγελικῆς ἀποκαλύψεως ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ γνωρίζουσα δεινὰς πνευματικὰς ἀποσυνθέσεις καὶ πτώσεις ἠθικὰς, συναισθάνεται κατὰ τὴν παρούσαν περίοδον τῆς ἱστορίας τῆς τὴν ἀνάγκης συσσωματώσεως τῶν λαῶν τῆς. Ἡ συσσωμάτωσις αὕτη δὲν πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ πλαίσια, τὰ

ὁποῖα ὑπαγορεύονται ὑπὸ τῶν πολιτικῶν καὶ οικονομικῶν μόνον κριτηρίων. Πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ βαθύτερον, πνευματικὸν χαρακτήρα, διὰ νὰ καρποφορήσῃ τὰς συνθήκας μιᾶς ἀληθοῦς ἐπιβιώσεως. Καὶ ὁ χαρακτήρ οὗτος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εὐρεθῇ παρὰ εἰς τὰ ἀθάνατα καὶ ἐγγενέστατα δεδομένα, τὰ ὁποῖα περικλείει ὁ χριστιανισμὸς καὶ διὰ τὸ Ὀρθόδοξος.

Θρησκεία καὶ πολιτικὴ ζωὴ.

Σχετικῶς πρὸς τ' ἀνωτέρω, ὁ Πρόεδρος τῆς Δυτικῆς Γερμανίας καγκελλάριος Ἀντενάουερ εἰς πρόσφατον ὁμιλίαν του ἐν Ἀνωβέρῳ τῆς Γερμανίας ἐτόνισε μεταξὺ ἄλλων, ὅτι πρέπει «νὰ κινητοποιήσωμεν ὅλας τὰς πνευματικὰς ἡμῶν δυνάμεις, διὰ νὰ κατορθώσωμεν νὰ χρησιμοποιήσωμεν καλῶς τὴν ὀλικὴν πρόοδον πρὸς ὄφελος τῶν ἀνθρώπων». Ἐπὶ πλέον ὁ καγκελλάριος διεκήρυξε τὰ ἑξῆς: «Αἱ πνευματικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἀξίαι — τὸ λέγω μετὰ παντελοῦς πεποιθήσεως — ἔχουν θέσιν ὅλως ἰδιάζουσας εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν».

Ἀληθῶς! Τὸ πρόβλημα τῆς ποιότητος τῆς πολιτείας καὶ τῆς καλῆς ἀσκήσεως τῆς νομοθετικῆς, ἐκτελεστικῆς καὶ δικαστικῆς ἐξουσίας εἶναι, ἐν τελευταία ἀναλύσει, πρόβλημα ἠθικῆς ποιότητος τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν κρατικῶν ὀργάνων, καὶ θετικῆς ἢ ἀρηθτικῆς συναρτήσεως αὐτῶν πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἀξίας. Ὡς ἔλεγεν ὁ Πλάτων ἐν τῇ «Πολιτείᾳ», αὐτοῦ, δὲν θὰ ὑπάρξῃ «τῶν κακῶν παῦλα», ἐὰν δὲν φιλοσοφήσῃ οἱ «βασιλεῖς τε νῦν λεγόμενοι δυνάσται» ἢ ἐὰν δὲν βασιλεύσῃ οἱ φιλόσοφοι, δηλαδὴ ἐὰν οἱ πολιτικοὶ ἡγέται δὲν διέπονται ὑπὸ ἀνωτέρων πνευματικῶν ἀρχῶν καὶ κριτηρίων.

Ἡ παιδικὴ ἐγκληματικότητα.

Αἱ ἀνὰ τὰς διαφόρους πολιτισμένας χώρας στατιστικαὶ ὁμιλοῦν ἐυγλώττως, μὴ ἐπιδεχόμεναι ἀντίρρησην. Ἡ ἐγκληματικότης τῶν ἀνηλίκων ἔχει φθάσει εἰς ἄκρως ἀνησοχητικὸν διὰ τὸ μέλλον τῶν κοινωνιῶν βαθμὸν, προσλαμβάνουσα ἔκτασιν κυριολεκτικῶς ἐφιαλτικὴν. Ἡ στέρησις μερίσσης μερίδος τῆς νεότητος ἀπὸ τῆν «παιδείαν Κυρίου» ἐν μέσῳ ἐνός κόσμου, ὅστις παραμερίζει τὴν χριστιανικὴν κληρονομίαν καὶ πιστεύει διαρκῶς περισσότερο εἰς τὴν Μηχανὴν καὶ τὴν Ὑλιν, ἔχει συνεπείας φοβερὰς διὰ τὸ παρὸν καὶ φοβερωτέρας διὰ τὴν αὔριον. Ἡ Ἐκκλησία κάμνει πολλὰ διὰ νὰ συγκρατήσῃ τὴν νεότητα εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῶν ἁγίων ἀρχῶν τῆς ἠθικῆς καὶ εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἡ δύναμις τοῦ Ἀντιδίκου εἰς τὰς ἡμέρας μας εἶναι μεγάλη. Αἱ προσπάθειαι τῆς Ἐκκλησίας πρέπει, διὰ τοῦτο, νὰ καταστῶν συντονωτέραι, ἵνα ὁ ἁγὼν κρηθῇ ὑπὲρ αὐτῆς. Διότι ὁ Θεὸς ἀσφαλῶς δὲν θὰ τὰς στέρησῃ τῆς δαυιλοῦς χάριτός Του καὶ μιᾶς συμπαραστάσεως, ἢ ὁποῖα θὰ τὰς ὀδηγήσῃ εἰς τὸν θρίαμβον. Αἱ κοσμικαὶ ἐξουσίαι, μόναι των, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπιτύχων πολλὰ οὐσιώδη πράγματα εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆν, χωρὶς τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποῖου ἡ λυχνία εἶναι ἡ Ἐκκλησία. «Τὸ πᾶν διὰ τὴν νεότητα». Αὐτὸ πρέπει νὰ γίνῃ σύνθημα εἰς τὰς τά-

Ξεις τῶν ἐργατῶν τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ νὰ μὴ παραλειφθῆ καμμία ἐνέργεια, ἢ ὅποια νὰ μὴ ἐνορχηστρωθῆ εἰς τὴν σύνολον προσπάθειαν πρὸς σωτηρίαν τῆς συγχρόνου νεότητος.

Μεταφράσεις ὀρθοδόξων ὕμνων.

Ὁφείλονται χάριτες εἰς τὸν Πατέρα Chrysológus Schollmeyer τοῦ τάγματος τῶν Φραγκισκανῶν Μοναχῶν εἰς εἰς τὸν ἐν Münster ἐκδοτικὸν Οἶκον Regensburg, οἵτινες ἐξέδωκαν προσφάτως εἰς δευτέραν ἐκδοσιν τὰς εἰς γερμανικὴν γλῶσσαν γενομένας ὑπὸ τοῦ —ἐκτελεσθέντος ὑπὸ τῶν ἐθνικοσοσιαλιστῶν — ἀειμνήστου πατρὸς Kilian Kirckhoff μεταφράσεις πολλῶν ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Οὕτως ἐξεδόθησαν εἰς ἓνα τόμον «ὕμνοι Τριαδικοί, ὕμνοι εἰς τὴν Μαρίαν καὶ ὕμνοι νεκρώσιμοι». Εἰς ἕτερον τόμον ἐξεδόθησαν «ὕμνοι ἐκ τοῦ Πεντηκονθημέρου πασχάλιου ἑορτασμοῦ τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησίας» μὲ τὸν χαρακτηριστικὸν τίτλον «Πασχάλιος ἀλαλαγμὸς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας».

Ὡς εὐστόχως σημειοῖ εἰς σχετικὸν βιβλιογραφικὸν σημείωμα ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἰωάννης Καλογήρον, διὰ τῶν ἐκδόσεων τούτων καὶ ἰδίως διὰ τῆς μεταφράσεως τῶν ὕμνων τοῦ Πεντηκοσταρίου γνωρίζει ὁ Ἀντικὸς κόσμος τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν μοναδικὴν πνευματικὴν ἀγαλλίασιν τῆς ὀρθοδόξου λατρείας, ἣτις εἰς τοὺς «ὑπερόχους εἰς πνευματικότητα καὶ μυσταγωγικότητα θριαμβευτικοὺς ὕμνους» τῆς παρουσιάζει «τὴν ὑψίστην δυνατὴν ἔκφρασιν ἀνταποκρίσεως τῆς ἐξ ἀνθρώπων συγκροτουμένης ἐπιγείου Ἐκκλησίας, πρὸς τὰ διαιωνιζόμενα ὑπερκόσμια ἀρχέτυπα τῆς ἐν οὐρανοῖς θριαμβευστικῆς καὶ ἀκαταπαύστως τὸν Κύριον ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀλαλαγμῷ ἐξυμνώσεως ἐπουρανόθεν Ἱεροσολύμων». Αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐκδόσεις ἀποβλέπουσιν εἰς τὸν διαποτισμὸν «τῆς χριστιανικῆς καὶ γενικώτερον πνευματικῆς Δύσεως διὰ τοῦ μυστικοῦ καὶ ὑπερκόσμου θριαμβευτικοῦ καὶ ἀκαταλύτου στοιχείου τῆς ὀρθοδόξου θείας λατρείας, ἢ ὅποια ἀποτελεῖ τὸν ἐσώτατον καὶ μονιμώτατον ζωτικὸν παλμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ τῆς ὅλης χριστιανικῆς πνευματικῆς ἐκδηλώσεως».

Αἱ δανειστικαὶ βιβλιοθήκαι.

Ἡ κινητὴ βιβλιοθήκη τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, κατὰ τρόπον ἀξιεπαίνον, συνεχίζει τὰς ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα περιουσίας τῆς, ὑποβοηθούσα τὴν ἀνανέωσιν τῶν συλλογῶν τῶν ἑκατοντάδων δανειστικῶν βιβλιοθηκῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ διετίας λειτουργοῦν κανονικῶς εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἐπαρχίας οὕτως, ὥστε εἰς ἕκαστον Νομὸν νὰ λειτουργοῦν 20-30 δανειστικαὶ βιβλιοθήκαι.

Εἶναι παρήγορον, ὅτι πρόσφατος ἐπιθεώρησις τῶν δανειστικῶν βιβλιοθηκῶν Μακεδονίας καὶ Θράκης ὠδήγησεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι εἶναι σταθερὰ ἢ ἀξίσεις τοῦ ἀναγνωστικοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου, οὐ μόνον διὰ τὰ τεχνικὰ καὶ γεωργικὰ βιβλία, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ λογοτεχνικὰ καὶ

καθ' ὅλου μορφωτικά. Ἐπίσης συνεχῶς παρατηρεῖται ἡ ἀξίσεις ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀναγνωστῶν.

Πιστεύομεν, ὅτι ὁ θεσμὸς τῶν δανειστικῶν τούτων βιβλιοθηκῶν θὰ προσφέρῃ ἀνυπολόγιστους ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ἐὰν καταβάλληται συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως προσοχή, ὥστε νὰ μὴ ὑπεισέρχωνται εἰς αὐτὰς βιβλία βλαβερὰ διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ ἢ καὶ ὅπως ἀκατάλληλα καὶ ἐὰν γίνῃ ἀληθῆς σταυροφορία, διὰ νὰ ἐξασφαλισθοῦν αἱ δυνατότητες τοῦ ἐμπλουτισμοῦ τῶν βιβλιοθηκῶν δι' ὅλων τῶν ἐκλεκτῶν ἑλληνικῶν ἐκδόσεων. Πρὸς τοῦτο, θὰ ἠδύνατο νὰ παράσχη σημαντικὰς ὑπηρεσίας οὐ μόνον ὁ κρατικὸς προϋπολογισμὸς, ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Θὰ ἦτο δὲ εὐχῆς ἔργον, ἐὰν πᾶσαι αἱ βιβλιοθήκαι αὐταὶ ἐτίθεντο ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν μας.

Δὲν θὰ προέβαλλε τόσον θρασεῖαν τὴν κεφαλὴν.

Κατὰ τὴν διάκρισιν μιᾶς κινηματογραφικῆς προβολῆς, ἣτις ἐγένετο εἰς τὴν αἰθουσαν κεντρικοῦ κινηματογράφου τῆς Θεσσαλονίκης εἰς τὰ πλαίσια τοῦ Γ' φεστιβάλ ἑλληνικοῦ κινηματογράφου, ὅπερ διοργανώθη ὑπὸ τῆς Διεθνoῦς Ἐκθέσεως, ὁ παριστάμενος εἰς τὴν αἰθουσαν εἰσαγγελεὺς εἶχε τὴν ἀξιεπαίνον πρωτοβουλίαν νὰ δώσῃ ἐντολὴν νὰ γίνῃ διακοπὴ τῆς προβολῆς, διότι διεπίστωσεν, ὅτι τὸ προβαλλόμενον ἀκατάλληλον ἔργον παρακολουθεῖτο καὶ ὑπὸ ἀνηλίκων. Μάλιστα σὺν τῇ ἀπομακρύνσει τῶν ἀνηλίκων ἐκ τῆς αἰθούσης τοῦ κινηματογράφου ἐδόθη ἐντολή, νὰ σχηματισθῆ δικογραφία κατὰ τῶν ἐπιτρεψάντων τὴν εἰς τὴν αἰθουσαν εἴσοδον τῶν ἀνηλίκων τούτων.

Ἀσφαλῶς τὸ παντὸς εἶδους κακὸν δὲν θὰ προέβαλλε τόσον θρασεῖαν τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἐὰν πάντες οἱ ἀρμοδίιοι, οἵτινες ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ ἀγρυπνοῦν διὰ τὴν περιφρούρησιν τῆς ἠθικῆς τάξεως, ἠκολούθουν τὸ παράδειγμα τοῦ κ. εἰσαγγελέως καὶ ἀντέδρουν εἰς τὸ κακὸν ἐγκρίτως καὶ ἀποφασιστικῶς. Ἀντονωχῶς ὁμοῦ δὲν συμβαίνει αὐτό. Οὕτως ἐφθάσαμεν εἰς τὸ κἀντήθημα νὰ διαφημιζῶνται διὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ ἑλληνικαὶ κινηματογραφικαὶ ταινίαι, περιέχουσαι σκληρὰς «στρήπ-τῆς». Ποῦ εἶναι ἡ εὐθιξία καὶ τὰ ἀνώτερα αἰσθητικὰ κριτήρια τῆς ἀρμοδίας κριτικῆς ἐπιτροπῆς;

Αἱ «τεντυγκέρλισσαι».

Ὁ ὑπογραφόμενος ὡς «Βόρειος», ἐκλεκτὸς συνεργάτης τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκδομένης «Μακεδονίας», ὅστις εἶναι τακτικὸς ἀναγνώστης τῆς στήλης τῶν Παρατηρήσεων τῆς «Ἐκκλησίας», ἔγραψε προσφάτως τὸ ἐξῆς σημείωμα, τὸ ὅποῖον περιέχει ἀπολύτως ἀληθεῖς καὶ ὀρθὰς ἀπόψεις:

«Δὲν εἶμαι, βέβαια, ἐγὼ πῶν θὰ ἀναλάβω τὴν ἐπεράσπισιν τῶν τέντυ-μπόυς. Ἀντιθέτως θὰ ἐξητοῦσα τὴν ἐπιβολὴν καὶ αὐστηροτέρην ἀκόμη ποινῶν. Ἐκαμα ὁμοῦ ὁμολογῶ συχνὰ τὴν σκέψιν, ἂν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τιμωροῦνται παραλλήλως καὶ αἱ νέαι ἐναντίον τῶν ὁποίων ἐπιτίθενται θρασεῶς οἱ τέντυ-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

Τῆ 9ῃ τρ. μηνὸς συνήλθε ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς 108ῃς Συνοδικῆς Περιόδου. Τὰ κατ' αὐτὴν ἀναγράφονται λεπτομερῶς εἰς ἑτέραν σελίδα τοῦ παρόντος.

— Ἡ Ἱ. Σύνοδος κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 11ῃς τρέχοντος ἀπεφάσισεν, ὅπως δι' ἐγγράφου αὐτῆς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ἐπανέλθῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 181, παράγρ. 1, τοῦ ποινικοῦ κώδικος, ὅπως δυσφημιουμένη ἢ ἐκασταχοῦ Ἐκκλησιαστικῆ ἀρχῆ ἢ προστατεύσιμος ἐξ ἐπαγγέλματος.

— Ἐπίσης ἀκούσασα τὰς Σεβ. Μητροπολίτου Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὁρσους κ. Παύλου, ἀναπτύξαντος καὶ προφορικῶς τὸ ζήτημα τῆς ἐν Χαλκιδικῇ Ἱ. Μονῆς Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίδας μετὰ τῆς ἐν αὐτῷ Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, ἀπεφάσισεν ὅπως ἀπευθυνθῇ δεόντως πρὸς διαφύλαξιν τῶν κοινωνικῶν καὶ νομίμων ἐξουσιῶν τοῦ οἰκείου ἱεράρχου ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ Ἱ. Μονῆς.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸ διαρρῆυσαν δεκαπενθήμερον ἐλειτούργησε τῆ 14ῃ τρέχοντος ἐν τῷ Ἱερῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐτέλεσεν τὸ Μνημόσυνον τῶν θυμάτων τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς, εἴτα ἐπηκολούθησεν ἐπίσημος κατάθεσις στεφάνων, εἰς τὴν παρέστη, εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἐθνομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσόστομου, ὡς κορυφαίου καὶ ὑπερέχου Συμβόλου ὄλων τῶν ἀνωτέρω θυμάτων.

— Τῆ 2α τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἑσπερινοῦ ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου.

— Τῆ 7ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Δοξολογίαν ἐπὶ τῆ 50ῇ ἐπετείῳ τῶν Βαλκανικῶν πολέμων ἐκφωνήσας καὶ ἰδιαίτερον περιστατικὴν προσευχήν.

Προήδρευσε συνεδρίαν: Τῆ 3ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς ἔλαβε μέρος εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως μετασχόντος καὶ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου.

— Τῆ 4ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς προήδρευσε συνεδρία τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἀσύλου τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἐν Νέᾳ Σμύρῃ.

μπόνς. Διότι καὶ ἀπὸ αὐτὰς πολλὰ ἔχουν τόσον ξενοποιηθῆ καὶ ἐκτραχηλισθῆ, ὥστε νὰ κἀθωνται εἰς τὰ κέντρα μὲ τὸλημν προκαλοῦσαν τὴν ἀγανάκτησιν, καὶ νὰ περιφέρονται μὲ φόρεμα συναγωνιζόμενον τὸ φύλλον τῆς σκῆς... Πρέπει λοιπὸν βάσει τοῦ νόμου 4000 νὰ τιμωροῦνται οἱ τετυμπόνς, ἀλλὰ νὰ τιμωροῦνται, ὅπως παρατηρεῖ ὀρθῶς ἐπαρχιακὴ ἐφημερίς, καὶ αἱ «τετυνγκέρλισσαι». Καὶ κατ' ἐμὲ νὰ τιμωροῦνται καὶ μερικοὶ ἄλλοι. Νὰ καλοῦνται οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ ἐπ' ἀκροατηρίῳ νὰ ἐπιτιμῶνται καὶ νὰ δέχωνται καὶ αὐτοὶ τὰς θωπείας τοῦ νόμου. Διότι ὄχι μίαν ἢ δύο φορές οἱ τετυμπόνδες ἐξορῶν, ἐνῶ αἱ νέαι συνοδεύονται ἀπὸ τοὺς ἀνεγκλικούς ἀδελφούς καὶ γονεῖς, πὸν κόπτονται διὰ τὴν ἠθικὴν τῶν ἄλλων, ἀνέχονται ὁμως καὶ δέχονται εὐχαρίστως νὰ συνοδεύουν τὰ ἡμίγυμνα κορίτσια τῶν ἢ τὰς ἡμιγύμνους ἀδελφὰς τῶν».

— Τῆ ἰδία ἡμέρα προήδρευσε συνεδρία τῆς Ἐπιτροπῆς μελέτης θεμάτων Πανορθόδοξου Προσυνόδου.

— Τῆ 5ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς προήδρευσε συνεδρία τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κληροδοτήματος Μελισσοουργοῦ.

— Τῆ 11ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς προήδρευσε συνεδρία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὄργανισμοῦ ΟΔΕΠ καὶ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἐδέχθη κατὰ σειράν: Τῆ 1ῃ Ὀκτωβρίου τὸ Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου Ἁγίου Νεκταρίου.

— Τῆ ἰδία ἡμέρα τοὺς Σεβ. Μητρ. Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβον, Μηθύμνης κ. Κων/νον, Κιτίου κ. Ἀνθίμου, συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου Ἱερολογιωτάτου κ. Ἀνθίμου Κυριακίδου.

— Τῆ 4ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐδέχθη τὸν Παν. Ἀρχιμανδρίτην Μιχαὴλ Ἰωσήφ—Ἀμπου—Ζαϊμπάα τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, τὸν Ἀντιεπαγγελέα κ. Σκρέκαν, τὴν ἐπανακάμψασαν ἐκ Κων/πόλεως Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν, μεθ' ἧς συνεργάσθη, τοὺς Σεβασμ. Μητροπολίτας Ναυπακτίας κ. Δαμασκηνῶν, Πορφυρίας κ. Τίτον, Ρόδου κ. Σπυρίδωνα καὶ τὸν Αἰδέσ. Ριχάρδον Σμίσκου μεταβαίνοντα εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολήν.

— Τῆ 5ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Τρίκκης Διονύσιον, Ἐδέσης Διονύσιον, καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον Ἁγίου Δημητρίου Ἀμπελοκήπων.

— Τῆ 8ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τῶν Ἁγίων Ἰωάννου Γαργαρέτας, τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Τρυφίλιας κ. Στέφανον, Διδυμοτείχου κ. Κων. Ἐλευθεροπόλεως κ. Ἀμβρόσιον, Ἱερισσοῦ κ. Παῦλον, τὸν κ. Βασ. Ἰωαννίδην Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τὸν Δήμαρχον Ν. Ἰωνίας.

— Τῆ 10ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Ἁγίων Ἀναργύρων.

— Τῆ 11ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς παρέστη εἰς τὴν ἐν τῷ «Παρνασσῷ» διάλεξιν τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Χ. Σολωμωνίδην.

— Τῆ 11ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς παρέστη εἰς τὴν τελετὴν τῆς Ἀκροπόλεως ἐπὶ τῆ ἐπετείῳ τῆς Ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν.

— Τῆ 13ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐδέχθη τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Πρώην Πάφου κ. Φώτιον, Ἄρτης κ. Ἰγνάτιον, Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνῶν, Χαλκίδος κ. Γρηγόριον καὶ τὸν Καθηγούμενον τῆς ἐν Ἀγ. Ὀρεῖ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Διονυσίου Παν/τον Ἀρχιμ. κ. Γαβριήλ.

— Τῆ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀντεπισκέφθη εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Μεγ. Βρετανίας τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβον.

— Τῆ αὐτῇ ἡμέρᾳ προέστη τῆς νεκρωσίμου Ἀκολουθίας ἐν τῷ Ἀ. Νεκροταφείῳ τῆς Σουσάνης Στυλιανοῦ, ἀδελφῆς τοῦ ἀειμνήστου Σπάρτης κυροῦ Διονυσίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἡ ἐφημερίς «Πράβδα», ὄργανον τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, δι' ἄρθρου τῆς δημοσιευθέντος τὴν 26 Σεπτεμβρίου ἐ.ε. ζητεῖ ὅπως καταβληθῶν περισσότεραι προστάθαι διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς θρησκείας ἐκ τῆς χώρας. Ἡ ἐν λόγῳ ἐφημερίς τονίζει, ὅτι ἀρκετοὶ πολῖται τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως ἐπηρεάζονται εἰσέτι ἀπὸ τὴν ἰδεολογίαν τῆς θρησκείας.

Ἡ «Πράβδα», ἀναφερομένη εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Συντάγματος παρεχομένας ἐγγυήσεις διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, γράφει ὅτι πρέπει νὰ ἀποδειχθῇ τὸ «ἀβάσιμον» τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν διὰ τῆς διεξαγωγῆς «ἐπιστημονικῆς ἀβείστικῆς προπαγάνδας». Ἡ ἐν λόγῳ ἐφημερίς ὑποδεικνύει ἐπίσης, ὅπως καταβληθῶν περισσότεραι προστάθαι διὰ νὰ μεταπεισθῶν οἱ πιστοὶ δι' εἰλικρινῶν καὶ φιλικῶν συστάσεων.

— Τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον συνήλθεν εἰς τὴν Μόσχαν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς λεγομένης χριστιανικῆς κινήσεως ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Τσεχοσλοβάκου

καθηγητοῦ κ. I. Hromadka. Εἰς συνέντευξίν του πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τύπου ὁ καθηγητὴς κ. Hromadka εἶπεν: «Ἐμμεθα πρόθυμοι νὰ συνεργασθῶμεν μὲ τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν». Οἱ ἡγέται τῆς χριστιανικῆς κινήσεως ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀπεφάσισαν νὰ ἀπευθύνουν σχετικὸν μήνυμα πρὸς τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ.

Ὁ Ρώσος Ἀρχιεπίσκοπος Νικόδημος, ὁ ὁποῖος μετέσχε τῆς ὡς ἄνω διασκέψεως, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Ρωσικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὑποστηρίζει τὴν χριστιανικὴν αὐτὴν κίνησιν τῆς Πράγας, διότι βλέπει εἰς τὴν ἰδέαν, ἡ ὁποία τὴν διαπνέει, τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶν μέλος τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ εἶναι ὁπαδὸς τῆς εἰρήνης.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὴν 14 Ἰουλίου ἔ. ἔ. ἄγνωστον ἄτομον ἐποθετήσεν ὀρολογιακὴν βόμβαν εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ ἀγάλματος τοῦ Πάπα Κλήμεντος τοῦ Ι', τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὸν ἐν Ρώμῃ ἱστορικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἡ βόμβα ἐξεργάη προξενήσασα ἐλαχίστας ζημίας.

Τὴν 22 Σεπτεμβρίου ἔ. ἔ. εὐρέθη εἰς τὸν ἴδιον ναὸν φιάλη πλήρης ἀναφλεκτικοῦ ὑγροῦ συνοδευομένη μετὰ ἐπιμελῶς κεκρυμμένου πυροδοτικοῦ μηχανισμοῦ. Ὁ ἀνακάλυψας τὴν φιάλην δεκαεπταετῆς ξυλουργὸς Ρικάρντο ντε Λούκα ἔρριψε τὴν φιάλην μακρὰν τῆς ξυλίνης ἐξέδρας εἰς τὸ μεσαῖον κλίτος τῆς βασιλικῆς, τὸ ὁποῖον μετετρέπετο εἰς αἶθουσαν συνεδριάσεων τῆς Β' Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ. Ἡ φιάλη ἀνεφλέγη καὶ καπνὸς ἐγένετο τὸν ναὸν. Ἄν ἡ φιάλη ἀνεφλέγετο ἐκεῖ ὅπου εἶχε τοποθετηθῆ, ὁ ναὸς θὰ ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Οὕτω θὰ κατεστρέφετο ἐν τῶν μεγαλύτερων μνημείων τοῦ κόσμου.

Οἱ αὐτουργοὶ τῶν βανδαλιστικῶν αὐτῶν ἀποπειρῶν εἰσέτι δὲν ἀνεκλύθησαν παρὰ τὰς ἐπιμόνους προσπάθειάς τῆς ἀστυνομίας. Ποικίλλαι ὑποθέσεις γίνονται πρὸς ἐξήγησιν τῶν ἀποπειρῶν αὐτῶν. Κατὰ μίαν ὑπόθεσιν, αὐταὶ δέον νὰ θεωρηθοῦν ὡς διαμαρτυρία καθολικῆς τινος ὀργανώσεως, ἡ ὁποία εἶναι ἐναντίον τῶν ἐνωτικῶν προσπαθειῶν τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΓ', αἱ ὁποῖαι θὰ πρέπει νὰ ἐκδηλωθοῦν ἐντόνως κατὰ τὴν Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ. Κατ' ἄλλην ἐκδοχὴν, πρόκειται περὶ ἐκδικήσεως τιμωρηθέντος τινὸς καθολικοῦ κληρικοῦ.

— Τὸ εἰς Η. Π. Α. ἐκδιδόμενον ρωμαιοκαθολικὸν περιοδικὸν «Eucharist» διενήργησεν ἔρευναν μετὰ δύο χιλιάδων λαϊκῶν ἀναγνωστῶν του, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Κατὰ τὴν ἔρευναν αὐτὴν, 92 % τῶν ἀναγνωστῶν ἐπιθυμοῦν νὰ λεχθῆ σαφῶς εἰς τοὺς μὴ καθολικοὺς ὅτι ἡ Ἐκκλησία, διαφυλάσσουσα τὰς οὐσιώδεις ἀληθείας, πρέπει νὰ προβῆ εἰς ὅλας τὰς ἀναγκαίας μεταρρυθμίσεις διὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ χριστιανικὴ ἐνότης. 71% ζητοῦν νὰ τελεῖται ἡ θεία λειτουργία εἰς τὴν ἀγγλικήν, 84% δὲ λυποῦνται διότι δὲν ζητεῖται ἐκ τῶν προτέρων ἡ γνώμη τῶν λαϊκῶν διὰ τὰ διοικητικὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας. Τέλος μεγάλη πλειοψηφία τῶν ἐρωτηθέντων ἀναγνωστῶν τοῦ ὡς ἄνω περιοδικοῦ ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Β' Σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς λαϊκοὺς νὰ ἔχουν σημαντικώτερον ρόλον εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Καθ' ἃ πληροφοροῦν ἡμᾶς οἱ «Ἐκκλησιαστικοὶ Καιροὶ» (Church Times) τοῦ Λονδίνου, ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Manchester Dr. Greer, κηρύξας πρὸ τινων ἡμερῶν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τῆς πόλεως ταύτης ἐνώπιον τῶν μελῶν τῆς «Βρετανικῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης» (British Association for the Advancement of Science), ἅτινα εἶχον τὴν ἐτησίαν συνάντησίν των, ἐκάλεσε τοὺς βρεταννοὺς ἐπιστήμονας νὰ λάβουν σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι τὸ μυστικὸν αὐτοῦ τοῦ παραδόξου καὶ θαυμασιοῦ σύμπαντος δὲν δύναται νὰ περικλεισθῆ εἰς μίαν ἐξουσίαν.

Ὁ Dr. Greer προσέθεσεν, ὅτι ἡ περιοχὴ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας εἶναι ἀνοικτὴ εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν ἐπιδειξιότητα, τὴν σύνεσιν καὶ τὴν φρόνησιν νὰ παρατηροῦν καὶ νὰ ταξινομοῦν φυσικὰ φαινόμενα, ἐνῶς ἡ περιοχὴ τῆς πίστεως εἶναι ἀνοικτὴ εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὑπακοήν καὶ εἶναι ἀπηλλαγμένοι τοῦ σοφιστικοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἢ ἀλαζονεία.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πρό τινων μηνῶν ἑορτασμοῦ τῆς ἐκτονταετηρίδος τῆς ἐν Γερμανίᾳ «Γενικῆς Ὁμοσπονδίας τῶν μητρικῶν οἴκων (= ἀδελφοτήτων) διακονισσῶν» εἶδον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος στατιστικαὶ καὶ δημοσιεύματα, ἀναφερόμενα εἰς τὸ καθ' ὅλου ἔργον τῆς γυναικείας διακονίας.

Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρουσαι εἶναι αἱ πληροφορίες, κατὰ τὰς ὁποίας εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος Ὁμοσπονδίαν ἀνήκουν σήμερον ἑκατὸν περίπου ἀδελφότητες, αἵτινες περιλαμβάνουν τριάκοντα πέντε χιλιάδας διακονισσῶν, αἵτινες ἐργάζονται εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ ἐγένετο ὑπόμνησις καὶ τῶν θεμελιωδῶν διατάξεων, αἵτινες διέπουν τὸ ἔργον τῶν ἀδελφοτήτων τούτων. Αἱ κυριώτεροι τῶν διατάξεων τούτων εἶναι αἱ ἐξῆς, υιοθετηθεῖσαι ὑπὸ πασῶν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀδελφοτήτων: «Αἱ διακόνισσαι ὑπηρετοῦν τὸν Σταυρωθέντα καὶ Ἀναστάντα Σωτῆρα Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τὸ πρόσωπον τῶν ἀσθενῶν, τῶν πτωχῶν, τῶν παιδιῶν καὶ ὅλων τῶν ἐχόντων ἀνάγκην ἐκπαιδεύσεως καὶ περιθαλάψεως, ἰδίως τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας Του. Ἐκτελοῦν τὴν ὑπηρεσίαν των ἀπὸ εὐχαριστίαν διὰ τὴν ἀγάπην Ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἔδωκε τὴν ζωὴν Του ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἔλεος καὶ τὴν εὐσπλαγγίαν δοκιμάζουσι μέσα εἰς τὰς ψυχὰς των... Ὡς δόκιμοι ἀδελφαὶ δύνανται νὰ γίνονται δεκταὶ «εὐαγγελικαί» παρθένοι καὶ χῆραι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν συμπληρώσει τὸ δέκατον ὄγδον ἔτος, ἔχουν χριστιανικὸν φρόνημα, ἀκηλίδωτον φήμην, ἐπαρκῆ σχολικὴν μόρφωσιν καὶ καλὴν ὑγείαν. Νεάνιδες, αἱ ὁποῖαι κάποτε παρεστράφησαν, δὲν γίνονται δεκταὶ.... Μετὰ τὴν πρόσληψιν των αἱ ἀδελφαὶ ὑποβάλλονται εἰς πολυετὴ δοκιμασίαν, ἡ ὁποία περατοῦται μὲ τὴν καθιέρωσιν. Δι' αὐτῆς κατατάσσονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὡς διακόνισσαι καὶ ἀναγνωρίζουν τὴν διακονικὴν ὑπηρεσίαν ὡς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δοθεῖσαν εἰς αὐτὰς ἐργασίαν καὶ ἀποστολὴν τῆς ζωῆς των».

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Κατὰ τὸ τέλος Αὐγούστου ἐν τῷ Οἰκουμηνικῷ Ἰνστιτούτῳ τοῦ Bossey τῆς Ἑλβετίας συνεκροτήθη ἐν Συνεδρίῳ, ὅπερ ἡσχολήθη περὶ τὸ θέμα «Ἀνατολικὴ καὶ Δυτικὴ παράδοσις τῆς Χριστιανωσύνης». Τοῦ συνεδρίου μετέσχον ἐκπρόσωποι τῶν διαφόρων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν, αἵτινες συνεζήτησαν ἐπὶ τῶν διαφόρων μορφῶν ἐκφράσεως τῆς χριστιανικῆς πνευματικότητος ἐν τῇ λατρείᾳ καὶ ἐν τῇ καθημερινῇ ζωῇ. Ἐξ αὐτῶν 33 ἦσαν προτεστάνται καὶ ἀγγλικοὶ, 15 ἦσαν ὀρθόδοξοι καὶ 6 ρωμαιοκαθολικοὶ. Εἰσηγητὰ εἰς τὸ συνέδριον ἦσαν ὁ καθηγητὴς Παῦλος Εὐδοκίμωφ τοῦ Ὁρθόδοξου Ἰνστιτούτου «Ἁγίου Σέργιους» τῶν Παρισίων, ὁ γερμανὸς καθηγητὴς τῆς Τυβίγγης Λούντολφ Μύλλερ, ὁ ρωμαιοκαθολικὸς θεολόγος καθηγητὴς ἐν Παρισίοις Ζάν Ντανιελὺ καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Κωνσταντῖνος Μπόνης.

— Ὁ «παγκόσμιος χριστιανικὸς σύνδεσμος τῶν σπουδαστῶν» ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν εἰς νέους 18 εὐρωπαϊκῶν χωρῶν κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς συνεδρίου ἐν Graz τῆς Αὐστρίας νὰ μετᾶσχουν ἀπὸ κοινοῦ τοῦ «Κυριακοῦ Δείπνου», παρὰ τὰς δογματικὰς των διαφορὰς εἰς τὴν περὶ «Θείας Κοινωνίας» ἀντίληψιν των. Τῆς «Θείας Κοινωνίας» ταύτης ἀπέσχον μόνον οἱ παρευρισκόμενοι 15 ὀρθόδοξοι, δύο ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ μεμονωμένως ἀγγλικοὶ καὶ λουθηρανοὶ τινες.

— Τὸ Τμήμα τῆς Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπηύθυνε ἐκκλήσιν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, αἵτινες ἀποτελοῦν μέλη αὐτοῦ, ἵνα αὐταὶ ἔλθουν ἀρωγοὶ εἰς τὰς λιμωττούσας χώρας τῶν Ζουλοῦ καὶ τῆς Βορείου Ταγκανίκας, ἐν ταῖς ὁποίας πολλοὶ χιλιάδες οἰκογενειῶν ἀπειλοῦνται ὑπὸ τοῦ θανάτου ἐξ ἀστίας. Ἐν τῷ μεταξύ αἱ ἐκκλησίαι παρέχουν συστάσι εἰς τοὺς ἐκ πείνης πάσχοντας πληθυσμοὺς καὶ ἰδίως εἰς τὰ παιδιά.

— Τὸ Δ' Παγκόσμιον Συνέδριον τῆς Πίστεως καὶ Τάξεως, ὅπερ ἀποβλέπει εἰς τὴν προετοιμασίαν τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, θὰ συνέλθῃ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1963 ἐν Μόντρεαλ τοῦ Καναδά. Τὰ προηγούμενα τρία συνέδρια Πίστεως καὶ Τάξεως συνεκροτήθησαν τῷ 1907 ἐν Ἐδιμβούργῳ τῆς Σκωτίας, τῷ 1927 ἐν Λωζάννῃ τῆς Ἑλβετίας, καὶ τῷ 1952 ἐν Λονδῷ τῆς Σουηδίας. «Σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου εἶναι ἡ συνέχισις, ἐν πλήρει

αὐτοτελείᾳ, ἐντὸς τοῦ Π.Σ.Ε., τοῦ ἀρχικοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς Πίστεως καὶ τάξεως, εἰς συγκρότησιν καὶ συμπερασματικὴν μελέτην τῶν ἐντὸς τῆς διαρρησάσης δεκαετίας θεολογικῶν συζητήσεων καὶ ἄλλων δραστηριοτήτων τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ εἰς προώθησιν τῶν προσπαθειῶν περὶ τῆς ἐνότητος τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐν θεολογικῇ καλλιέργειᾳ τοῦ πράγματος». Τοῦ Συνεδρίου θὰ μετᾶσχουν ὑπὲρ τοὺς 500 θεολόγοι ὀρθόδοξοι, ἀγγλικοὶ καὶ προτεστάνται. Τὸ γενικὸν θέμα τοῦ συνεδρίου θὰ εἶναι «Ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία». Τὰ ἐπι μέρους θέματα τῶν πέντε τμημάτων τοῦ Συνεδρίου θὰ εἶναι: 1) Ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Θεοῦ. 2) Ἁγία Γραφή, Παράδοσις καὶ Παραδόσεις. 3) Τὸ σωτηριῶδες ἔργον τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ ἱερατεῖον τῆς Ἐκκλησίας. 4) Ἡ Λατρεία καὶ ἡ μοναδικότης τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. 5) Προβλήματα καὶ προοπτικαὶ διὰ τὴν Χριστιανικὴν Κοινότητα εἰς διάφορα ἐπιπέδα».

— Οἱ χριστιανοὶ τῆς ἐν τῷ νοτίῳ ἡμισφαιρίῳ νήσου Ραρμασίας θὰ ἀποτελέσουν ἀνεξάρτητον Ἐκκλησίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ραρμα Ekklesia. Ὅταν τῷ 1874 ἐνεφανίσθησαν οἱ πρώτοι ἱεραπόστολοι, συνήτησαν λαὸν ἀπολίτιστον, καταγινόμενον εἰς τὴν ἀνθρωποφαγίαν. Μετὰ 88 ἔτη ἐκ τοῦ αἵματος τῶν πρώτων μαρτύρων ὑψώθη ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, ἥτις συνεφίλωσε καὶ συνήνωσε φυλὰς ἀλληλομισουμένους μέχρις ἀψηλοῦς ἐξοντώσεως.

— Πρό τινων ἐβδομάδων ἐν Ζαο τῆς Ἰαπωνίας συνεκροτήθη τὸ θερινὸν συνέδριον ὑπερχιλίων παιδαγωγῶν, ἐχόντων σχέσιν πρὸς τὴν ἐν Ἰαπωνίᾳ «Χριστιανικὴν Ὀμοσπονδίαν ἐκπαίδευσως τῆς παιδικῆς ἡλικίας». Τὸ κύριον θέμα τοῦ Συνεδρίου ἦτο «Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν νέων ἐντὸς μιᾶς ταχέως μεταβαλλομένης κοινωνίας».

— Κατὰ τὴν πρόσφατον μετάβασιν εἰς Μόσχαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Καντέρμπουρι δρος Ράμσεϋ, οὗτος εἶπε πρὸς τὸν ὑποδεχθέντα αὐτὸν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τῆς Μόσχας Πατριάρχην Ἀλέξιον τὰ ἑξῆς: «Ὁ σκοπὸς τῆς ἐπισκέψεώς μου εἶναι ἡ στερῆσις μιᾶς βαθυτέρας φιλίας μεταξύ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας». Οἱ προκαθήμενοι τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ὡς πληροφορεῖ ἡμᾶς τὸ ἀμερικανικὸν περιοδικὸν «The Living Church», ἐτόνισαν, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιτευχθῆ μία συμφωνία διὰ τὴν intercommunion μεταξύ τῶν δύο ἐκκλησιῶν πρὸ τῆς συγκλήσεως τῆς προσεχοῦς Συνδιασκεψέως τοῦ Lambeth κατὰ τὸ 1968. «Εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ», εἶπεν ὁ δρ. Ράμσεϋ. Ὁ Πατριάρχης Ἀλέξιος προσέθεσε: Ὅα ἤθελον πολὺ νὰ λυθῆ τὸ πρόβλημα καθ' ὃν χρόνον θὰ εἶμαι ἀκόμη ἐν τῇ ζωῇ».

— Ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας, διὰ τηλεφωνικῆς συνδέσεως τῶν ἰθυόντων τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν μετὰ ἐκκλησιῶν-μελῶν αὐτοῦ συνεκεντρώθη τὸ ποσὸν τῶν 416.000 δολλαρίων πρὸς ἀνοικοδόμησιν ἐν Ἰράν ἐνὸς μουσουλμανικοῦ χωρίου, ὅπερ κατεστράφη πλήρως ὑπὸ τῶν τελευταίων σεισμῶν.

— Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ἐθνικοῦ Χριστιανικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἰαπωνίας 90 περίπου ἱερεῖς καὶ ἔγγαμα ζεύγη συνεκρότησαν ἐν Καριζαζα τῆς Ἰαπωνίας τὸ «Δεύτερον Σεμινάριον διὰ τὰ ζητήματα τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς». Εἰς τὸ σεμινάριον συνειργάσθησαν μέλη διαφόρων ἐκκλησιῶν τῆς Ἀπὸ Ἀνατολῆς. Ἰδιαιτέρως συνεζητήθησαν προβλήματα τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, συνδεόμενα πρὸς τὴν ταχέως μεταβαλλομένην φύσιν τῆς ἰαπωνικῆς κοινωνίας.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Ὁ Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ὡς Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου Πρὸς τὸν Ἱερομόναχον Ἰάκωβον Ζάκκαν, ἀδελφὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Λουκᾶ καὶ ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς.

Καλοῦμέν σε ὅπως ἐφανίσθῃς ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τὴν 12ην Νοεμβρίου 1962 ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὦραν 9ην π. μ. συνεδριάζοντος ἐν τοῖς Γραφείοις τοῦ Μητροπολιτικοῦ οἴκηματος ἐν Λεβαδίᾳ καὶ δικασθῆς κατὰ τὸ κατηγορητήριον.

Ἐν Λεβαδίᾳ τῆ 3 Ὀκτωβρίου 1962

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Δ ω ρ ὀ θ ε ο ς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἐνοριῶν: 1) Προφήτου Ἡλιοῦ Θεσσαλονίκης, 2) Ταξιάρχων Θεσσαλονίκης, 3) Ἀγ. Γεωργίου Νεαπόλεως Θεσσαλονίκης, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων.

Ἐν Θεσσαλονίῃ τῆ 28ῃ Σεπτ/βρίου 1962

† Ὁ Θεσσαλονίκης Π α ν τ ε λ ῆ μ ω ν

Ἱερά Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Ἀμπελοφύτου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντες τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῆ 9ῃ Ὀκτωβρίου 1962

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Σ τ ε φ α ν ο ς.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ
† Ὁ Μομφρασίας καὶ Σπάρτης ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν: Δρχ. 50, 75, 100 ἐτησίως.
Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: Δρχ. 30 ἐτησίως.
Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Εὐχόμεθα ὀλοφύχως.

Ἡ πρώτη συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλλάδος τῆς 108ης Συνοδικῆς Περιόδου.

Θεοφ. Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομου, Ὁ Ἅγιος Γεώργιος ἐν τῇ Ὑμνογραφίᾳ (Τέλος).

Παν. Ι. Μπρασιώτου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ὁρθοξεία καὶ Παιδεία ἐν Ἑλλάδι.

Ἀρχιμ. Ἡλία Δ. Μαστρογιαννοπούλου, Τὸ χρέος τῶν Ἐκκλησιῶν σήμερον.

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικά Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.